

**Agencia Națională pentru Reglementare în
Comunicații Electronice și Tehnologia Informației a Republicii Moldova**

**Evoluția pieței de comunicații electronice
în trimestrul II - 2019**

 Prezentul Raport este disponibil și în varianta electronică. Pentru a-l deschide accesați <http://anrceti.md/fileupload/62> „Evoluția pieței de comunicații electronice în trimestrul II - 2019” sau scanați QR codul cu ajutorul smartphone-ului sau a tabletei.

Cuprins:

Prefață.....	3
1. Telefonie mobilă.....	5
1.1 Date generale. Dinamica pieței.....	5
1.2 Utilizatori și penetrare	7
1.3 Evoluția traficului	9
2. Telefonie fixă.....	10
2.1 Dinamica pieței	10
2.2 Abonați și penetrare	12
2.3 Evoluția traficului	12
3. Acces la Internet la puncte fixe și mobile	13
3.1 Dinamica veniturilor.....	13
3.2 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet la puncte fixe	14
3.3 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet la puncte mobile	15
3.4 Abonați și rate de penetrare a serviciului de acces la Internet	19
3.5 Abonați, rate de penetrare și tehnologii de acces la Internet la puncte fixe	19
3.6 Abonați și ratele de penetrare ale serviciului de acces la Internet în puncte mobile	22
3.7 Servicii prin intermediul tehnologiei de la Mașină-la-Mașină, sau M2M.	25
4. Retransmisia programelor audiovizuale	27
4.1 Date generale. Dinamica pieței.....	27
4.2 Abonați și penetrare	28
5. Top 20 furnizori	31

Prefață

Raportul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI) privind **Evoluția pieței de comunicații electronice tr. II 2019** a fost elaborat în baza datelor acumulate din rapoartele statistice prezentate de către furnizorii de comunicații electronice.

ANRCETI colectează, de la furnizori, datele statistice privind situația trimestrială pe toate segmentele pieței de comunicații electronice, în temeiul Legii comunicațiilor electronice nr.241/2007 (în continuare – Legea nr. 241/2007). În baza datelor raportate de furnizori, ANRCETI acumulează informația necesară pentru evaluarea tendințelor existente pe segmentele pieței de comunicații electronice și pentru efectuarea analizelor de piață. ANRCETI publică trimestrial pe pagina sa web oficială rapoarte care reflectă situația pe segmentele pieței de comunicații electronice, iar în fiecare an, până în data de 30 aprilie, face public raportul privind evoluția pieței în anul precedent.

Comentariile și întrebările cititorilor privind conținutul și formatul prezentului raport pot fi expediate la adresa electronică: raport.statistic@anrceti.md.

Indicatori cheie ai pieței de comunicații electronice

Indicatori	Tr. 2 2018	Tr.1 2019	Tr.2 2019	Schimbare
Servicii de telefonie mobilă				
Utilizatori, total:	4 408 478	4 300 994	4 359 755	1,4%
Utilizatori activi	3 588 758	3 498 099	3 465 788	-0,9%
- persoane fizice	3 323 576	3 219 426	3 187 097	-1,0%
- persoane juridice	265 182	278 673	278 691	0,0%
Volumul total de trafic în rețele mobile (mil. minute)	1 566,9	1 510,6	1 572,4	0,4%
Numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator - MoU (minute)	278	273	289	4,0%
Mesaje SMS (mil.)	304,0	243,3	270,6	-11,0%
Mesaje MMS (mil.)	0,38	0,43	0,42	10,6%
Rata de penetrare la 100 locuitori (abonați activi)	131,4%	130,4%	129,2%	-1,2p.p.
Venituri (mil. lei)	814,9	740,9	785,1	-3,7%
ARPU (lunar, în lei)	75,5	69,9	75,2	-0,4%
Servicii de telefonie fixă				
Abonați (linii telefonice)	1 126 376	1 099 943	1 090 699	-0,8%
- persoane fizice	991 438	966 411	957 767	-0,9%
- persoane juridice	134 938	133 532	132 932	-0,4%
Rata de penetrare la 100 locuitori	41,25%	41,02%	40,67%	-0,3p.p.
Volumul total de trafic în rețele fixe (mil. minute)	326,2	330,9	285,3	-12,5%
Numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator - MoU (minute)	151	159	134	-11,4%
Venituri (mil. lei)	141,9	117,9	116,6	-17,9%
ARPU (lei)	41,9	35,6	35,5	-15,3%
Servicii de acces la Internet mobil				
Utilizatori acces Internet mobil în bandă largă, total:	2 035 937	2 140 636	2 258 992	5,5%
- utilizatori acces dedicat Internet mobil	240 213	241 845	235 430	-2,6%
Rata de penetrare acces Internet mobil bandă largă (la 100 loc.)	74,6%	79,8%	84,2%	4,4p.p.
- penetrare acces dedicat Internet mobil în bandă largă	8,8%	9,0%	8,8%	-0,2p.p.
Venituri acces Internet mobil ¹ (mil. lei)	195,5	212,3	241,7	23,6%
Venituri acces dedicat Internet mobil (mil. lei)	58,8	62,1	59,0	0,3%
ARPU acces Internet mobil dedicat (lei)	83,1	85,7	82,4	-0,8%
ARPU acces Internet mobil prin smartphone (lei)	36,1	37,0	41,1	13,9%
Trafic Internet mobil dedicat (modem), TB	11 173	13 461	12 150	8,7%
Trafic Internet mobil utilizatori voce (telefon), TB	7 832	10 257	12 132	54,9%
Venituri M2M ² (mil. lei)	2,6	2,9	3,0	13,7%
Abonați M2M	36 824	40 016	40 267	0,6%
Servicii de acces la Internet fix				
Abonați	598 065	632 497	643 565	1,7%
- persoane fizice	563 916	598 257	608 848	1,8%
- persoane juridice	34 149	34 240	34 717	1,4%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 locuitori	21,90%	23,6%	24,0%	0,4p.p.
Venituri (mil. lei)	321,4	333,3	340,4	5,9%
ARPU (lei)	180,3	177,0	177,8	-1,4%
Venituri transmisiuni date ² (mil. lei)	15,1	14,9	14,8	-2,0%
Retransmisia programelor audiovizuale				
Abonați TV contra plată	317 932	332 252	339 893	2,3%
Rata de penetrare a serviciilor la 100 gospodării	33,8%	35,9%	36,8%	0,9p.p.
Venituri TV contra plată (mil. lei)	40,1	41,5	41,2	2,7%
Alte venituri (mil. lei)	19,3	41,9	33,7	74,5%
ARPU TV contra plată (lei)	41,3	41,8	40,8	-1,2%
Venituri din alte activități în domeniul de comunicații electronice (mil. lei)	236,5	138,4	169,2	-28,5%
Total venituri în sectorul de comunicații electronice (mil. lei)	1 633,0	1 476,1	1 545,1	-5,4%

¹ Acest indicator include și veniturile din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil prin intermediul smartphone și este prezentat, cu titlu de informare, pentru a arăta dinamica veniturilor totale pe piața serviciilor de acces la Internet mobil. Aceste venituri se regăsesc ca parte componentă a volumului total de venituri înregistrate pe piața de telefonie mobilă pe motiv că ele sunt venituri din servicii adiționale serviciului de bază – telefonie mobilă.

² Acești indicatori sunt prezentați, cu titlu de informare, pentru a arăta dinamica veniturilor pe segmentele de piață respective. Cuantumul acestor venituri sunt incluse în veniturile din alte activități în domeniul comunicațiilor electronice.

Notă: Valoarea indicatorilor "Penetrare la 100 locuitori" s-a modificat ca urmare a actualizării de către Biroul Național de Statistică a numărului de populație cu reședință obișnuită. Valorile din coloana "schimbare" se calculează în raport cu perioada similară a anului precedent, cu excepția valorilor referitoare la abonați/utilizatori și penetrare, care se calculează comparativ cu trimestrul anterior.

1. Telefonie mobilă

1.1 Date generale. Dinamica pieței

În tr.2 2019, volumul total al vânzărilor efectuate de furnizorii de telefonie mobilă (S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldcell" și S.A. "Moldtelecom" cu marca comercială "Unite") a scăzut, față de tr.2 2018, cu 3,7% și a atins cifra de 785,1 mil. lei. Veniturile S.A. "Moldtelecom" provenite din furnizarea serviciilor de telefonie mobilă s-au majorat cu 9,3% și au însumat 45,9 mil. lei, iar vânzările S.A. "Moldcell" și S.A. "Orange Moldova" au scăzut cu 6,6% și respectiv 3,3%, alcătuind un venit de 239,2 mil. lei și respectiv 500,1 mil. lei.

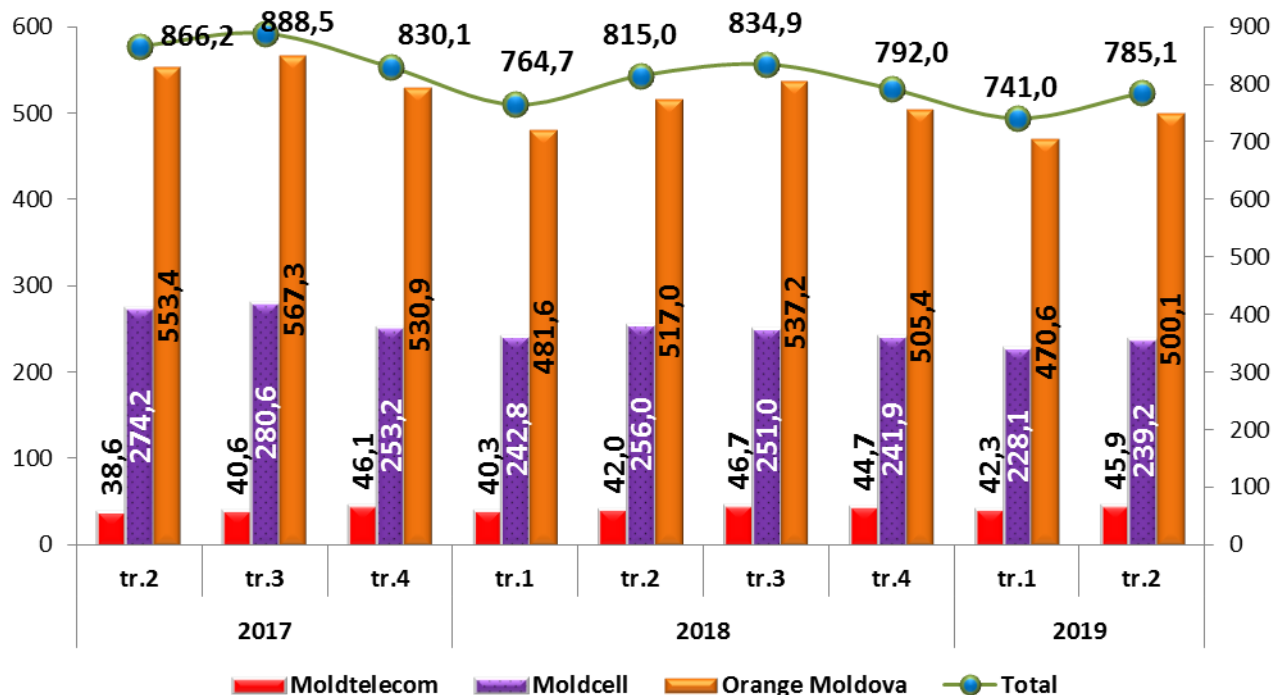

Figura 1. Evoluția veniturilor obținute de furnizorii de telefonie mobilă (mil. lei)

Conform situației la 30.06.2019, în funcție de cifra de afaceri, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de 63,7% din piața telefoniei mobile, S.A. "Moldcell" – 30,5% și S.A. "Moldtelecom" – 5,8%.

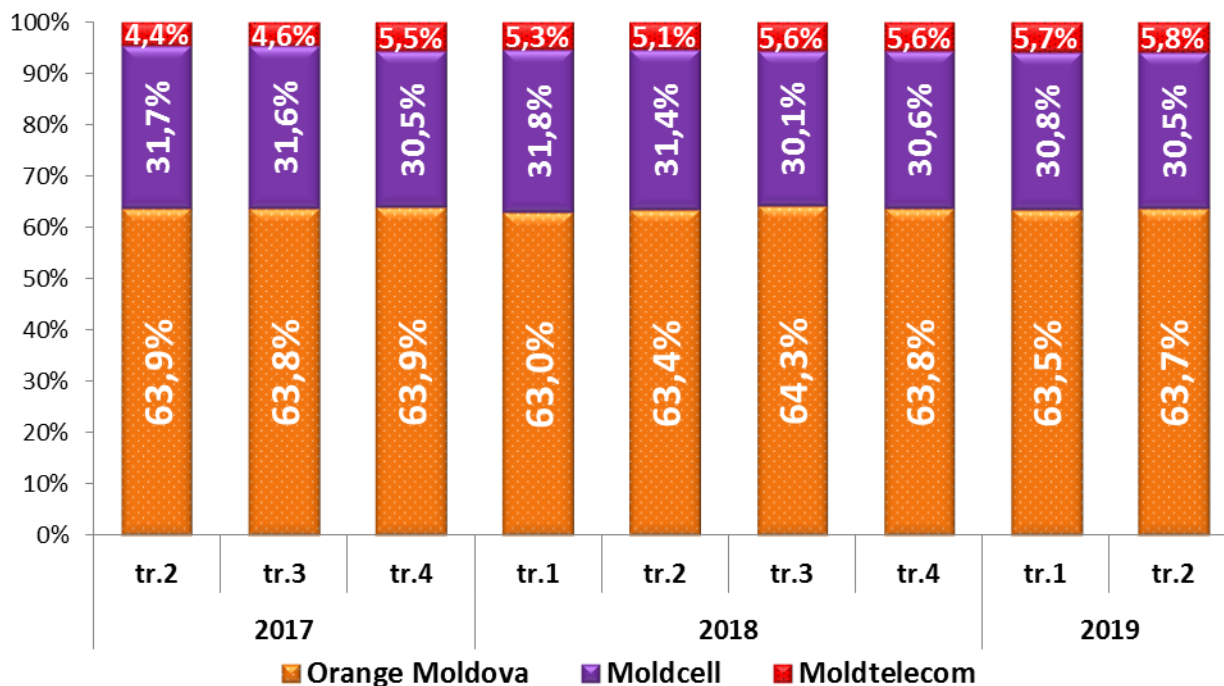

Figura 2. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie mobilă, în funcție de venituri

Tabel nr.1. Structura pieței în funcție de venituri (prepaid/postpaid) înregistrate pe piața cu amănuntul (mii, lei)

	tr2, 2018	tr3, 2018	tr4, 2018	tr1, 2019	tr2, 2019
Venit înregistrat din vânzările în baza de abonamente (postpaid)					
S.A. "Moldcell"	163 191,3	163 248,8	155 327,2	140 303,6	173 123,5
S.A. "Moldtelecom"	48 210,9	31 552,9	31 542,1	30 674,8	32 142,9
S.A. "Orange Moldova"	287 520,1	300 134,7	298 830,5	298 540,2	312 251,8
Total, venit înregistrat din vânzările în baza de abonamente (postpaid)	498 922,4	494 936,3	485 699,8	469 518,6	517 518,1
	72,48%	70,27%	72,72%	72,81%	75,79%
Venit înregistrat din vânzările de cartele preplătite (prepaid)					
S.A. "Moldcell"	48 535,3	49 061,4	49 521,2	59 867,7	35 977,7
S.A. "Moldtelecom"	3 240,5	4 156,9	4 462,4	4 366,6	5 200,3
S.A. "Orange Moldova"	137 639,4	156 221,7	128 247,9	111 075,2	124 115,3
Total, venit înregistrat din vânzările de cartele preplătite (prepay)	189 415,3	209 439,9	182 231,5	175 309,5	165 293,3
	27,52%	29,73%	27,28%	27,19%	24,21%
Total	688 337,6	704 376,3	667 931,3	644 828,1	682 811,5

Venitul mediu lunar per utilizator (ARPU), în trimestrul de referință, este mai mic decât în perioada similară a anului trecut, valoarea medie a acestui indicator s-a micșorat cu 0,4% și a constituit 75,2 lei (Figura 3). Unica creștere a indicatorului ARPU a fost înregistrată de către S.A. "Orange Moldova" cu 1,7% și a constituit 79,9 lei.

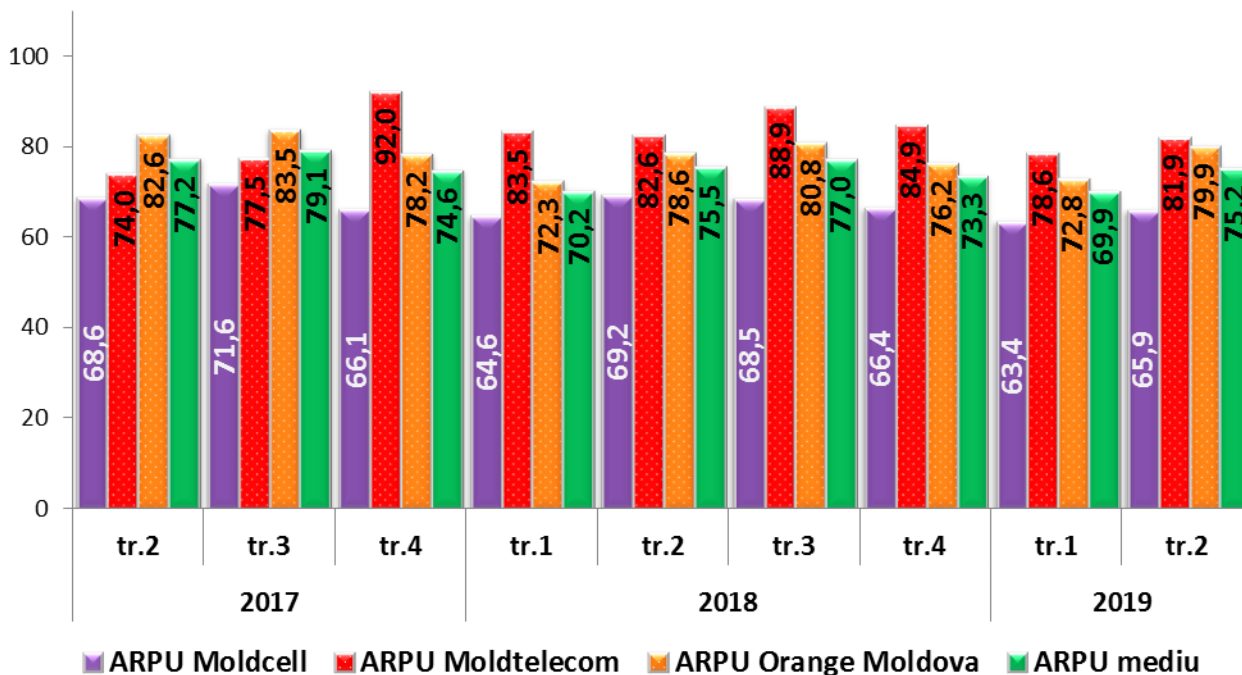

Figura 3. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator de telefonie mobilă - ARPU (lei)

1.2 Utilizatori și penetrare

În tr. 2 2019, numărul total al utilizatorilor de telefonie mobilă, față de finele anului 2018, s-a micșorat cu 0,4% și a constituit circa 4,4 mil. utilizatori, iar rata de penetrare a serviciilor, raportată la 100 locuitori a fost de 162,6%. Totodată, numărul utilizatorilor activi de telefonie s-a micșorat cu 2,8% și a constituit circa 3,5 mil., iar rata de penetrare a fost de 129,2% (Figura 4).

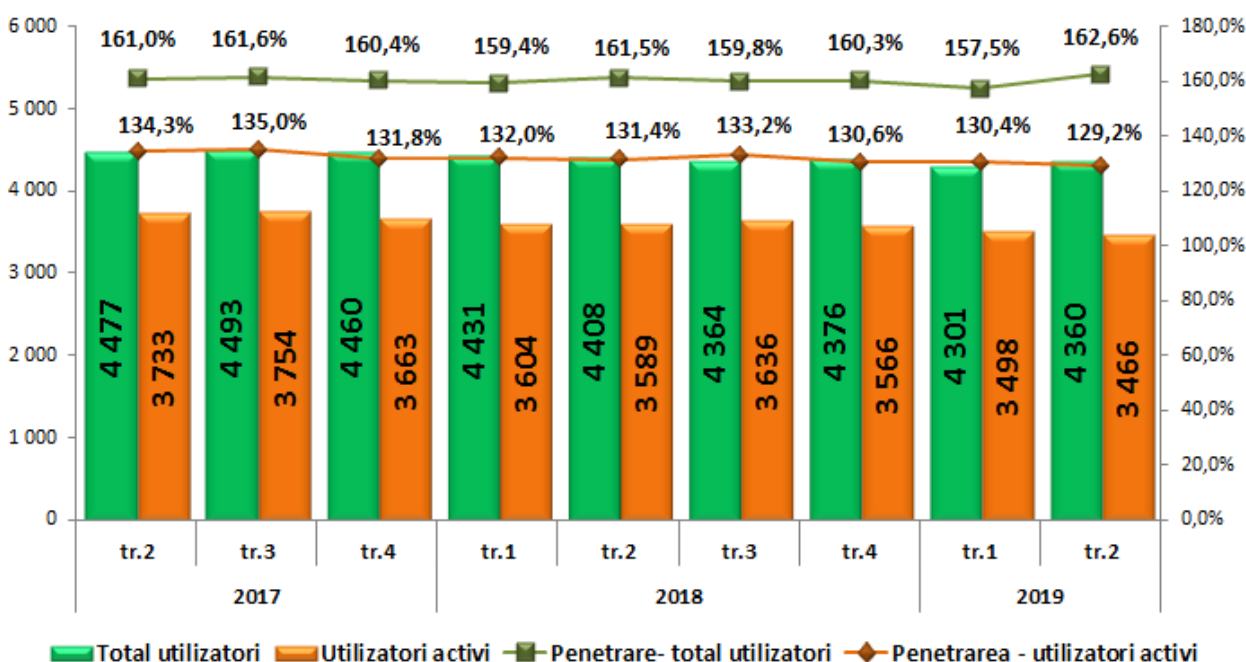

Figura 4. Evoluția numărului utilizatorilor (mii) și ratele de penetrare ale serviciilor de telefonie mobilă (%)

Cea mai semnificativă cotă a pieței de telefonie mobilă, în funcție de numărul total de utilizatori - de 57,3% a fost deținută, ca și în perioadele precedente, de S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldcell" a avut o cotă de piață de 33,6%, iar S.A. "Moldtelecom" - de 9,1%.

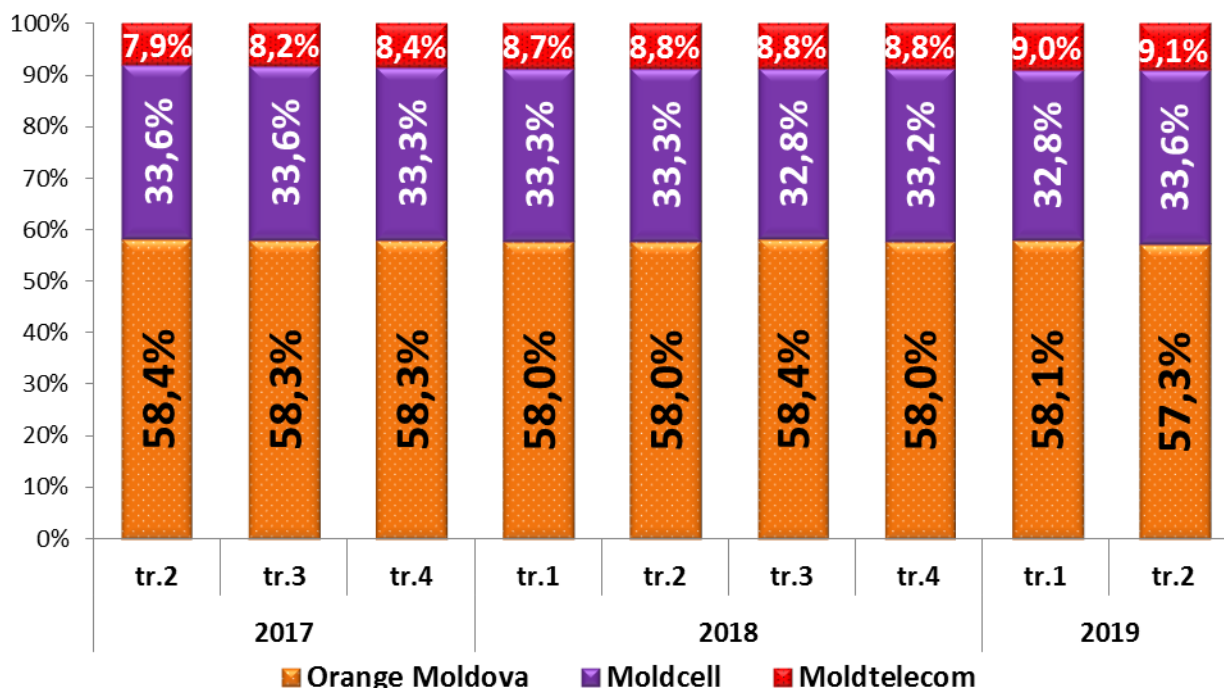

Figura 5. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor de telefonie mobilă, în funcție de numărul de utilizatori

La finele perioadei de raportare, din cei circa 4,4 mil. de utilizatori ai telefoniei mobile, 79,5% au fost utilizatori activi³, iar 20,5% - utilizatori pasivi (Tabelul 2).

Timp de șase luni, creșterea bazei de utilizatori, în comparație cu finele anului 2018, a fost înregistrată de către S.A. "Moldcell" și S.A. "Moldtelecom" cu 10,5 mii și, respectiv, 14,9 mii. Baza de clienți a acestor furnizori a ajuns la 1 466,8 mii și, respectiv, 395,3 mii utilizatori, iar numărul utilizatorilor S.A. "Orange Moldova" a scăzut 41,6 mii și a însumat 2 497,7 mii.

Tabel nr.2. Structura pieței în funcție de tipul utilizatorilor (activi/pasivi)

	tr2, 2018	tr3, 2018	tr4, 2018	tr1, 2019	tr2, 2019
Utilizatori activi					
S.A. "Moldcell"	1 226 135	1 217 580	1 212 802	1 186 358	1 232 533
S.A. "Moldtelecom"	173 799	176 740	174 272	184 506	188 988
S.A. "Orange Moldova"	2 188 824	2 241 719	2 179 202	2 127 235	2 044 267
Total, utilizatori activi	3 588 758	3 636 039	3 566 276	3 498 099	3 465 788
	81,41%	83,32%	81,50%	81,33%	79,50%
Utilizatori pasivi					
S.A. "Moldcell"	239 782	213 703	239 056	226 480	234 227
S.A. "Moldtelecom"	212 460	205 679	210 447	204 437	206 289

³ Conform metodologiei ANRCETI, utilizatori activi sunt considerați utilizatorii care în decursul ultimelor trei luni până la raportarea datelor au consumat cel puțin un serviciu plătit.

S.A. "Orange Moldova"	367 478	308 454	360 077	371 978	453 451
Total, utilizatori pasivi	819 720	727 836	809 580	802 895	893 967
	18,59%	16,68%	18,50%	18,67%	20,50%
Utilizatori, total					
S.A. "Moldcell"	1 465 917	1 431 283	1 451 858	1 412 838	1 466 760
S.A. "Moldtelecom"	386 259	382 419	384 719	388 943	395 277
S.A. "Orange Moldova"	2 556 302	2 550 173	2 539 279	2 499 213	2 497 718
Total	4 408 478	4 363 875	4 375 856	4 300 994	4 359 755

În trimestrul de referință, cota celor care folosesc telefonia mobilă în bază de abonamente (utilizatori postpaid) a constituit 35% din numărul total de utilizatori, iar cota celor în baza cartelelor preplătite (utilizatori prepaid) – de 65% (Tabelul 3).

Tabel nr.3. Structura pieței în funcție de tipul utilizatorilor (prepaid/postpaid)

	tr2, 2018	tr3, 2018	tr4, 2018	tr1, 2019	tr2, 2019
Utilizatori prepaid (în baza de cartele preplătite)					
S.A. "Moldcell"	1 069 179	1 029 100	1 028 326	991 793	973 405
S.A. "Moldtelecom"	252 670	247 100	247 484	246 420	249 758
S.A. "Orange Moldova"	1 739 001	1 712 396	1 680 422	1 626 920	1 611 042
Total, utilizatori prepaid	3 060 850	2 988 596	2 956 232	2 865 133	2 834 205
	69,43%	68,48%	67,56%	66,62%	65,01%
Utilizatori postpaid (în baza de abonamente)					
S.A. "Moldcell"	396 738	402 183	423 532	421 045	493 355
S.A. "Moldtelecom"	133 589	135 319	137 235	142 523	145 519
S.A. "Orange Moldova"	817 301	837 777	858 857	872 293	886 676
Total, utilizatori postpaid	1 347 628	1 375 279	1 419 624	1 435 861	1 525 550
	30,57%	31,52%	32,44%	33,38%	34,99%
Total	4 408 478	4 363 875	4 375 856	4 300 994	4 359 755

1.3 Evoluția traficului

În tr. 2 2019, volumul total al traficului de voce în rețelele mobile a crescut, față de perioada similară a anului 2018, cu 0,4% și a însumat circa 1,6 mld. minute.

Pe durata trimestrului de raportare, indicatorul MoU (numărul mediu de minute vorbite lunar de un utilizator) a crescut, față de trimestrul 2 2018, cu 4,0% și a constituit 289 min. (4 ore 49 min.). Per furnizor, acest indicator la S.A. "Moldcell" a crescut de la 203 min. la 206 min. (1,1%), la S.A. "Moldtelecom" de la 287 min. la 295 min. (2,8%) și la S.A. "Orange Moldova" de la 319 min. la 337 min. (5,6%), (Figura 6).

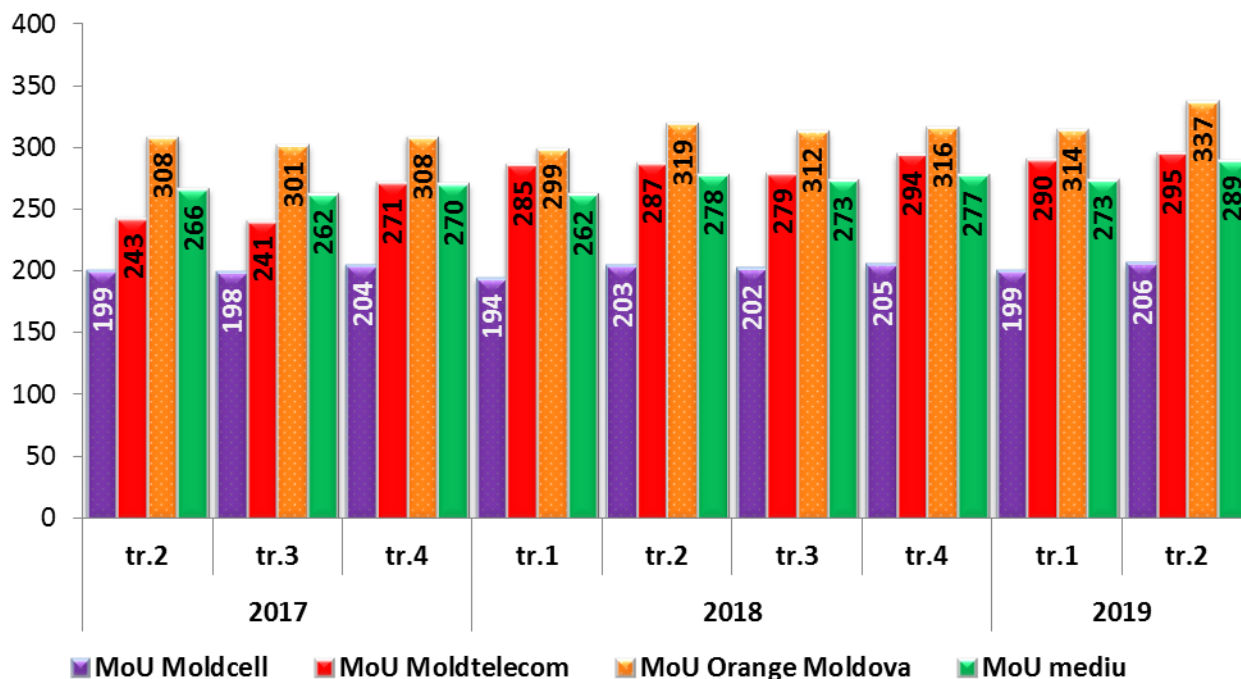

Figura 6. Evoluția traficului mediu lunar generat de un utilizator - indicatorul MoU (minute)

În trimestrul de referință, numărul mesajelor scurte (SMS) expediate prin rețelele mobile a scăzut, față de tr.2 2018, cu 11,0% și a însumat 270,6 mil. SMS, în mediu câte 26 SMS expediate lunar de un utilizator. Totodată, numărul de mesaje multimedia (MMS) s-a majorat cu 10,6% și a alcătuit 418 mii.

2. Telefonie fixă

2.1 Dinamica pieței

În perioada de raportare, volumul total al vânzărilor pe acest segment de piață a scăzut, comparativ cu perioada similară din 2018, cu 17,9% și a alcătuit 116,6 mil. lei. Vânzările furnizorului istoric S.A. "Moldtelecom" s-au diminuat cu 18,2% și au constituit 110,1 mil. lei, iar cele ale furnizorilor alternativi s-au diminuat cu 11,1% și au constituit 6,5 mil. lei (Figura 7).

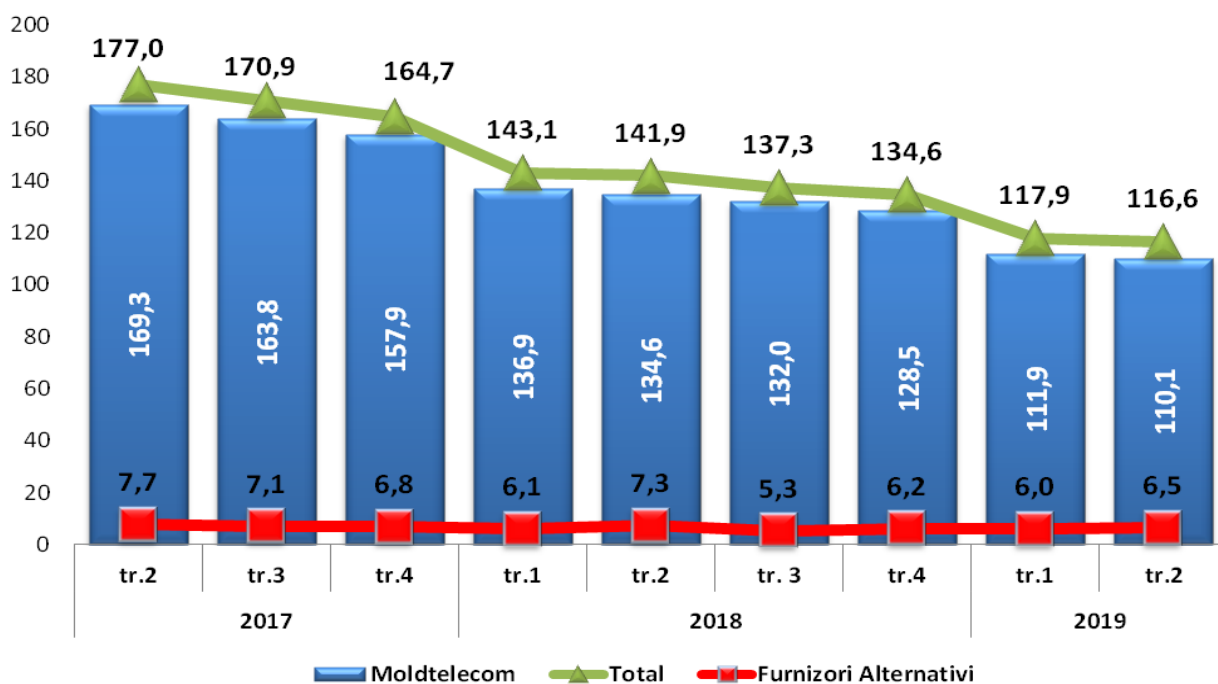

Figura 7. Evoluția pieței serviciilor de telefonie fixă, în funcție de cifra de afaceri (mii lei)

În tr.2 2019, cotele de piață în funcție de cifra de afaceri a S.A. "Moldtelecom" și cea a furnizorilor alternativi de telefonie fixă au constituit 94,4% și, respectiv, 5,6%.

În perioada de raportare, venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de telefonie fixă a scăzut, față de tr.2 2018, cu 15,3% și a însumat 35,5 lei. S.A. "Moldtelecom" a înregistrat un ARPU de 37,5 lei, în scădere cu 15,8%, iar furnizorii alternativi – de 18,5 lei, în scădere cu 7,5% (Figura 8).

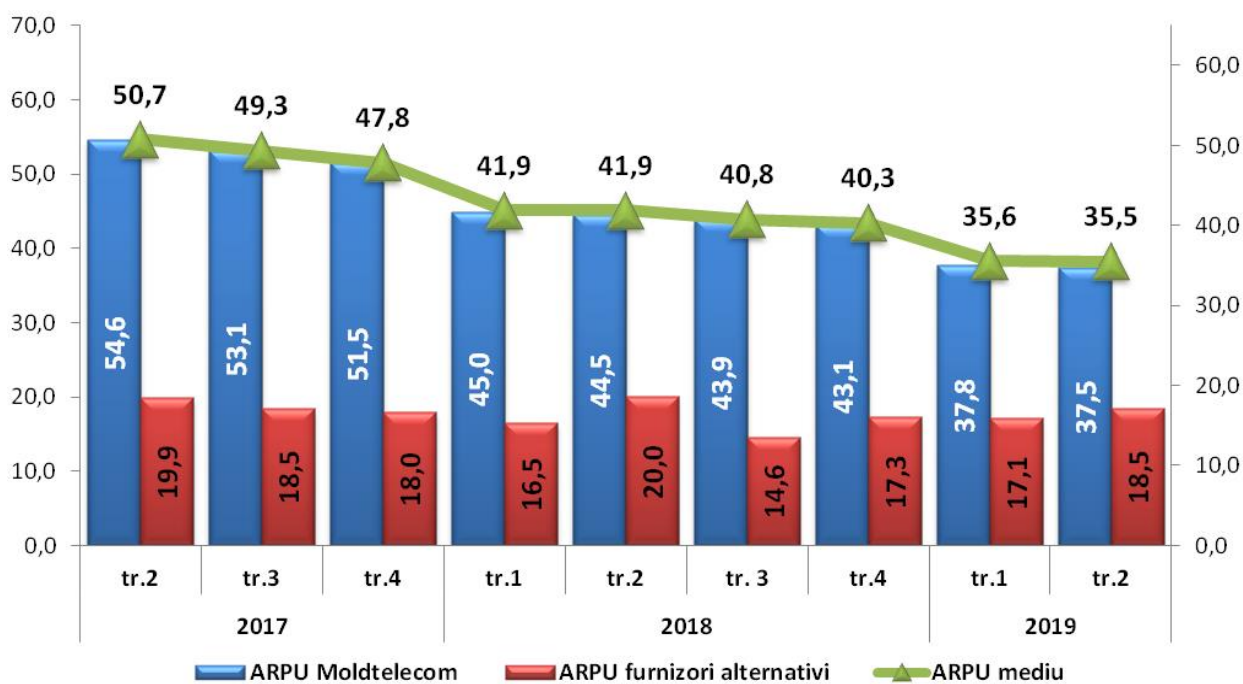

Figura 8. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator – ARPU (lei)

2.2 Abonați și penetrare

De la începutul anului 2019, numărul abonaților la serviciile de telefonie fixă⁴ a scăzut cu circa 17,5 mii de abonați sau cu 1,6% și a atins cifra de 1,1 mil. Baza de abonați a S.A. "Moldtelecom" s-a micșorat cu 15,3 mii (-1,5%), iar baza de abonați a furnizorilor alternativi a scăzut cu 2,2 mii (-1,8%). La finele trimestrului de raportare, S.A. "Moldtelecom" avea 975,2 mii, iar furnizorii alternativi 115,5 mii.

În raport cu tr.4 2018, rata de penetrare a serviciilor de telefonie fixă la 100 de locuitori s-a mărit cu 0,1 p.p. și a ajuns la valoarea de 40,7% (Figura 9).

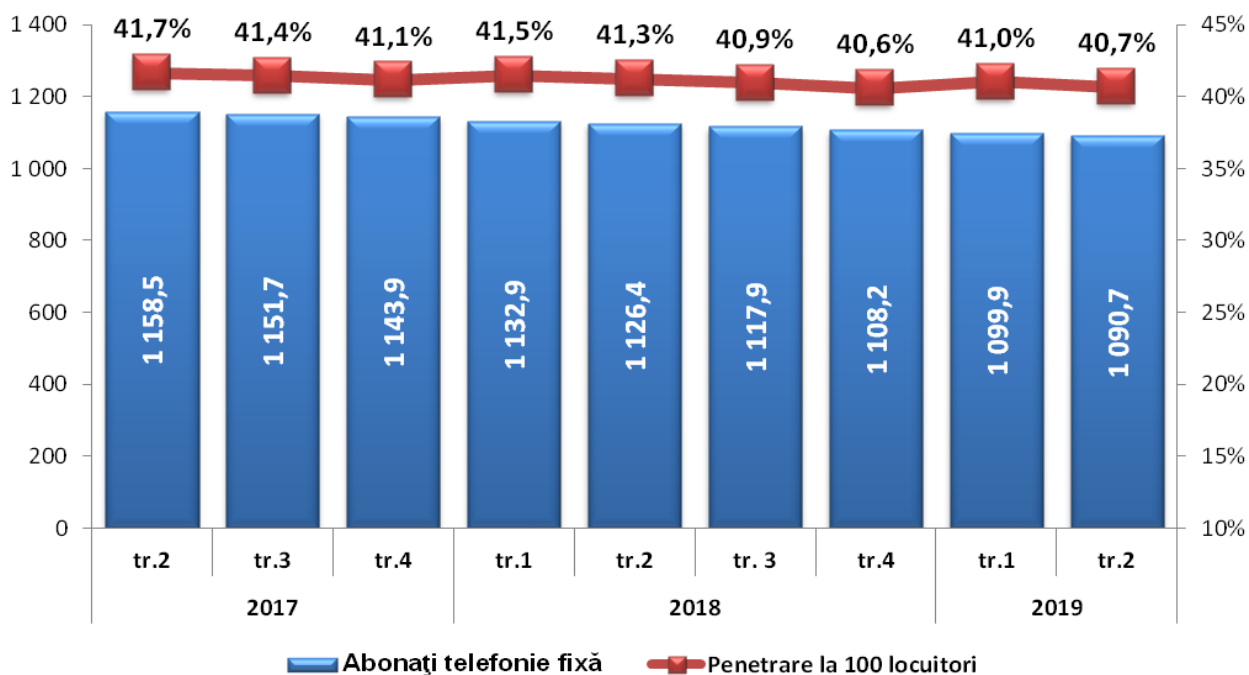

Figura 9. Numărul de abonați (mii) și ratele de penetrare a serviciilor de telefonie fixă

În tr.2 2019, cea mai mare cotă de piață, după cifra de abonați, a fost deținută în continuare de S.A. "Moldtelecom" – 89,4%, cota de piață deținută de operatorii alternativi a fost de 10,6%.

2.3 Evoluția traficului

În perioada de referință, volumul total al traficului în rețelele de telefonie fixă s-a micșorat, față de tr.2 2018, cu 12,5% și a constituit 285,3 mil. minute.

Pe durata tr.2 2019, indicatorul MoU (numărul mediu de minute consumate lunar de un abonat) a scăzut, față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 11,4% și a constituit 134 min. (2 ore și 14 min.) (Figura 10).

⁴ În calcul au fost luate liniile fixe de abonați, iar în cazul serviciilor prestate în baza tehnologiei VoIP – numerele de telefon alocate utilizatorilor.

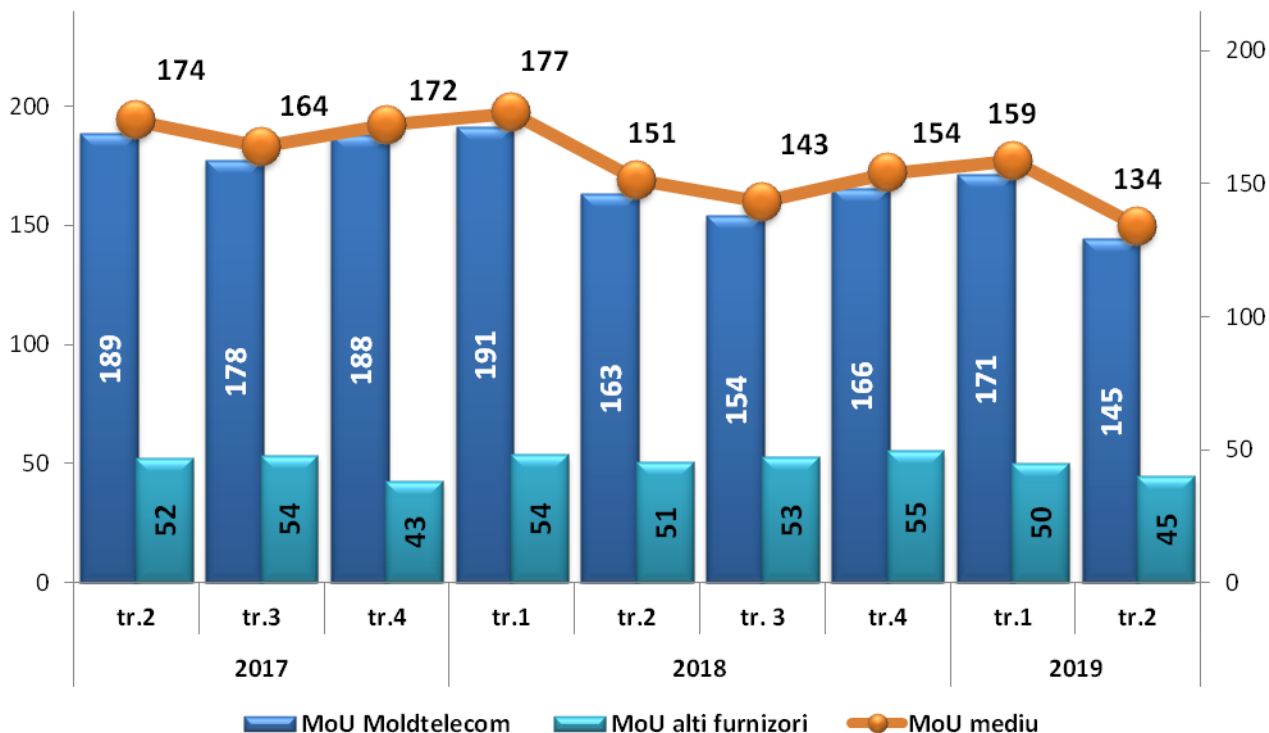

Figura 10. Evoluția indicatorului MoU (minute)

3. Acces la Internet la puncte fixe și mobile

3.1 Dinamica veniturilor

Conform datelor raportate de furnizori, volumul total al vânzărilor pe piața serviciilor de acces la Internet fix și mobil a crescut, față de aceeași perioadă a anului trecut, cu 11,3% și a totalizat 641,1 mil. lei. Cea mai mare creștere a veniturilor - de 23,6% a fost înregistrată pe piața serviciilor de acces la Internet mobil prin intermediul telefonului mobil (*venituri din acces Internet utilizatori voce*).

Tabel nr. 4 Veniturile din serviciile de acces la Internet la puncte fixe și mobile

	tr. 2 2018	tr.3 2018	tr.4 2018	tr. 1 2019	tr. 2 2019
Acces la Internet la puncte fixe	321 372 022	321 423 579	330 393 148	333 317 761	340 367 409
Acces la Internet la puncte mobile:	254 379 435	280 667 090	279 206 119	274 478 873	300 715 701
<i>Inclusiv venituri din acces Internet utilizatori voce⁵</i>	195 522 499	219 135 068	217 325 029	212 324 248	241 693 087
<i>Inclusiv venituri din acces dedicat la Internet mobil</i>	58 856 936	61 532 021	61 881 090	62 154 625	59 022 614
Total venituri din acces la Internet fix și mobil	575 751 457	602 090 669	609 599 266	607 796 633	641 083 110
Pondere veniturilor din acces la Internet la puncte fixe (%)	55,82%	53,38%	54,20%	54,84%	53,09%
Pondere veniturilor din acces la Internet la puncte mobile (%)	44,18%	46,62%	45,80%	45,16%	46,91%

⁵ Veniturile din serviciile de acces la Internet prin intermediul telefonului mobil sunt prezentate cu titlu informativ pentru a arăta care sunt veniturile totale pe piața accesului la Internet. Adicional, aceste venituri se regăsesc ca parte componentă a volumului total de venituri înregistrate pe piața de telefonie mobilă, dat fiind că sunt venituri din servicii adiționale a serviciului de bază – telefonie mobilă.

3.2 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet la puncte fixe

Conform datelor raportate de furnizorii serviciilor de acces la Internet la puncte fixe, volumul total al vânzărilor pe această piață a sporit, față de tr.2 2018, cu 5,9 % și a însumat 340,4 mil. lei. Cifra de afaceri a S.A. "Orange Moldova" s-a majorat cu 57,8% și a alcătuit 18 mil. lei, iar S.A. "Moldtelecom" și "Starnet Soluții" S.R.L. au înregistrat venituri în creștere cu 4,3% și, respectiv cu 8,9%, însumând peste 212,9 mil. lei și, respectiv, 73,7 mil. lei (Figura 11).

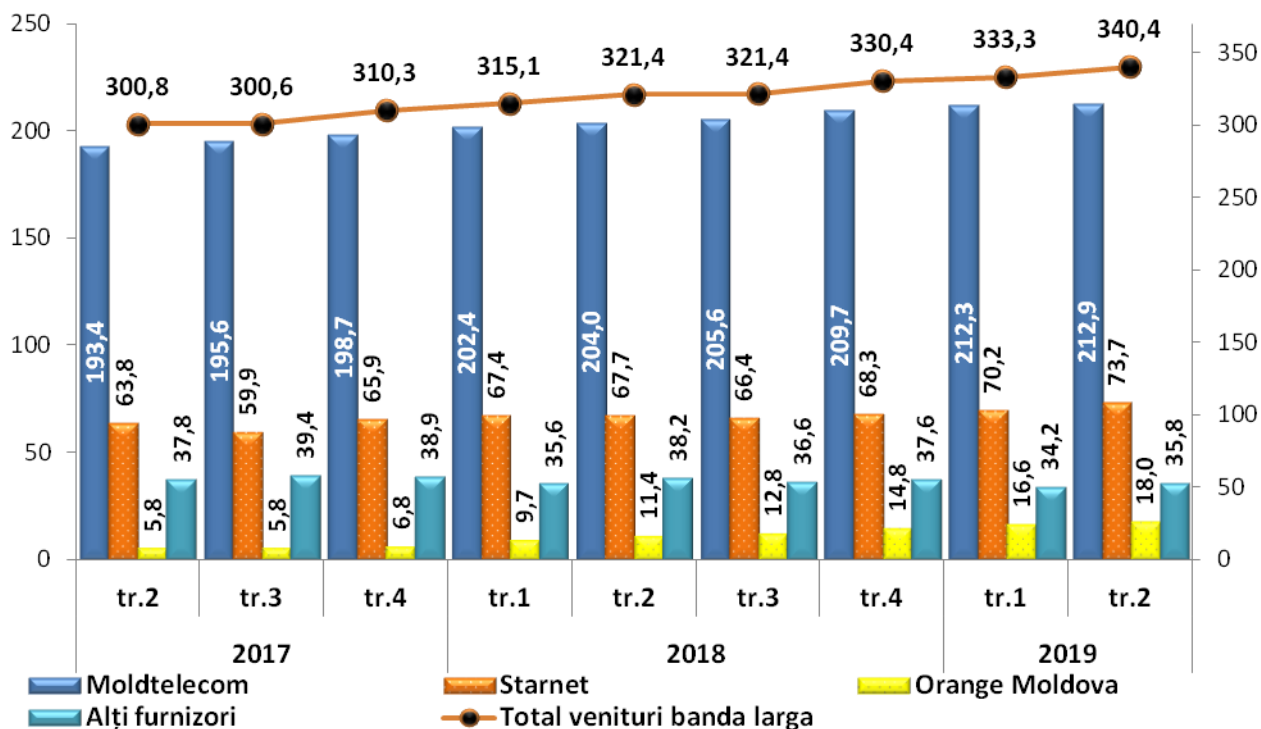

Figura 11. Structura pieței în bandă largă, în funcție de veniturile obținute (mii lei)

În urma acestei evoluții cota de piață a operatorilor de Internet în bandă largă la puncte fixe, în funcție de veniturile obținute, a fost următoarea: S.A. "Moldtelecom" – 62,5%, S.R.L. "Starnet Soluții" – 21,7%, iar S.A. "Orange Moldova" – 5,3%. Cota sumară a celorlalți furnizori ai serviciilor de acces la Internet fix a constituit 10,5%.

Din totalul veniturilor de 355,1 mil. lei, obținute din furnizarea serviciilor de acces la Internet și transmisiuni de date – 340,4 mil. lei constituie vânzările serviciilor de Internet în bandă largă la puncte fixe, iar diferența valorilor dintre cele 2 curbe constituie veniturile transport date (linii închiriate, Internet tranzit, IP peering și IP tranzit, ș.a.) (Figura 12).

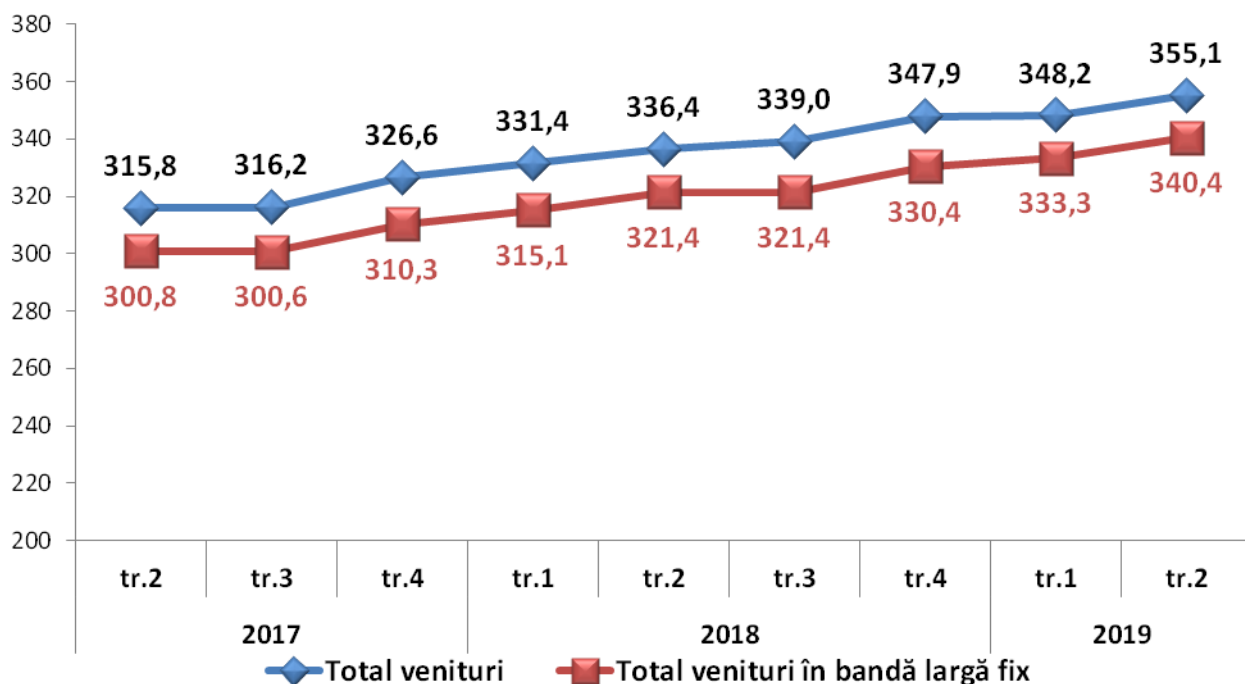

Figura 12. Evoluția veniturilor provenite din serviciile de acces la Internet și transmisiuni date (mil.lei)

Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de acces la Internet fix în bandă largă s-a micșorat, față de tr.2 2018, cu 1,4% și a alcătuit 177,8 lei.

3.3 Dinamica veniturilor din serviciul de acces la Internet la puncte mobile

În trimestrul de referință, volumul total al veniturilor celor trei furnizori de comunicații mobile, obținute din vânzarea serviciilor de acces la Internet la puncte mobile (include acces dedicat la Internet și acces la Internet prin intermediul telefonului mobil în calitate de serviciu adițional) a crescut, față de aceeași perioadă a anului 2018, cu 18,2% și a însumat 300,7 mil. lei. S.A. "Orange Moldova" a obținut venituri în valoare de 183,1 mil. lei, S.A. "Moldcell" – de 91,5 mil. lei și S.A. "Moldtelecom" – de 26,1 mil. lei (Figura 13).

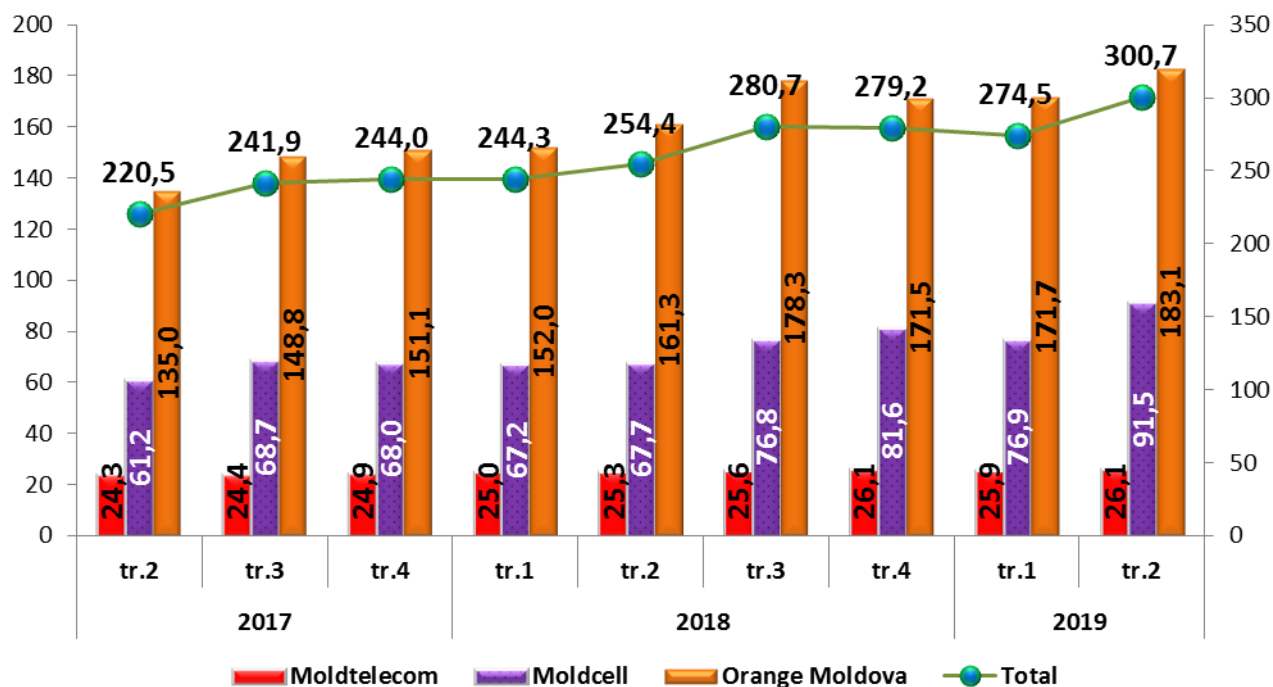

Figura 13. Evoluția veniturilor înregistrate de furnizorii serviciului de acces la Internet la puncte mobile (mil. lei)

Conform situației la 30.06.2019, în funcție de cifra de afaceri, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de 60,9% din piața serviciilor de acces la Internet la puncte mobile, S.A. "Moldcell" – 30,4% și S.A. "Moldtelecom" – 8,7% (Figura 14).

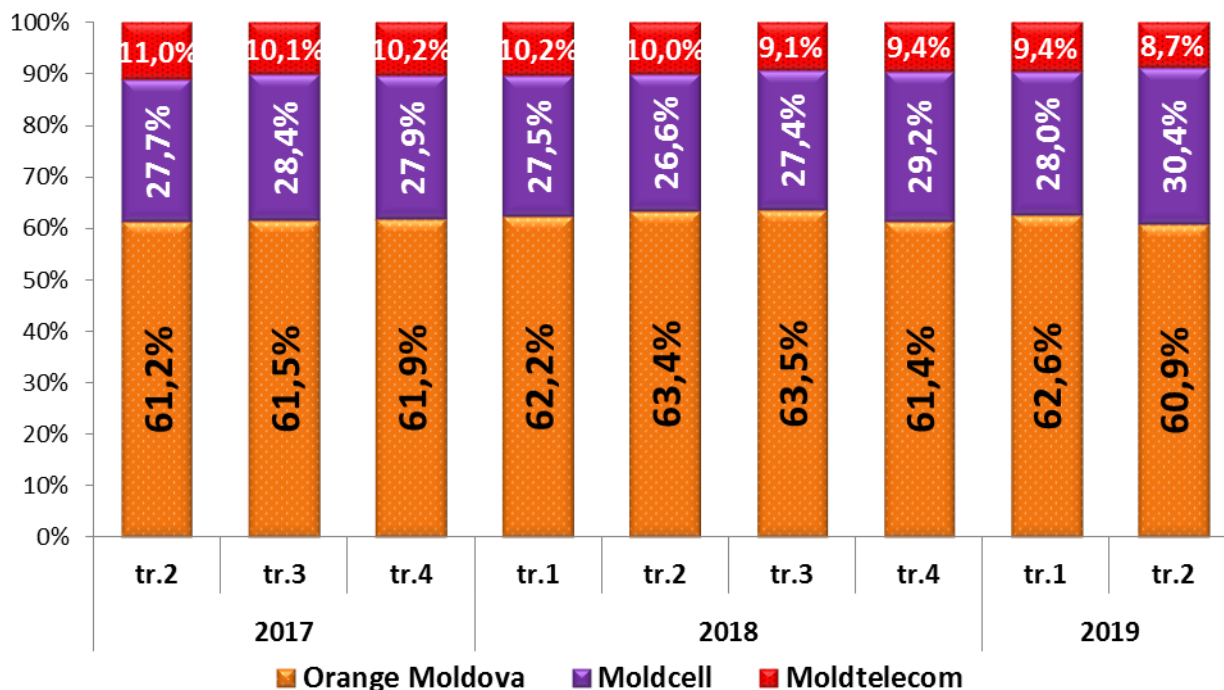

Figura 14. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciului de acces la Internet la puncte mobile, în funcție de cifra de afaceri

În perioada de referință, veniturile furnizorilor provenite din prestarea serviciilor de acces la Internet mobil dedicat⁶ au constituit – 59 mil. lei. S.A. "Orange Moldova" a obținut venituri în valoare de 30,5 mil. lei, S.A. "Moldcell" – de 5,1 mil. lei, iar S.A. "Moldtelecom" – de 23,4 mil. lei (Figura 15).

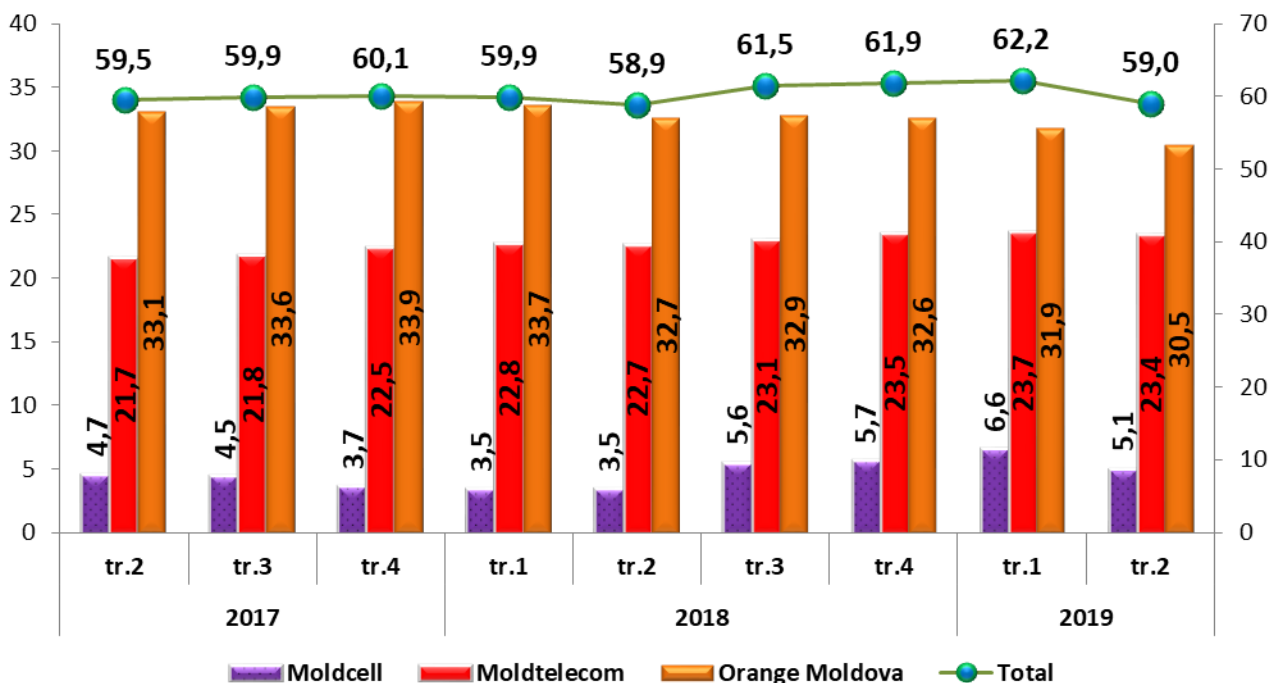

Figura 15. Evoluția veniturilor obținute din vânzarea serviciilor de acces la Internet mobil dedicat (mil. lei)

Conform situației la 30.06.2019, în funcție de cifra de afaceri, S.A. "Orange Moldova" deținea o cotă de 51,7% din piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, S.A. "Moldtelecom" a avut o cotă de piață 39,7%, iar S.A. "Moldcell" – 8,6% (Figura 16).

⁶ Venituri provenite din serviciile calificate de furnizori drept acces mobil în bandă largă, chiar dacă accesul efectiv poate fi efectuat și prin intermediul rețelelor 2G.

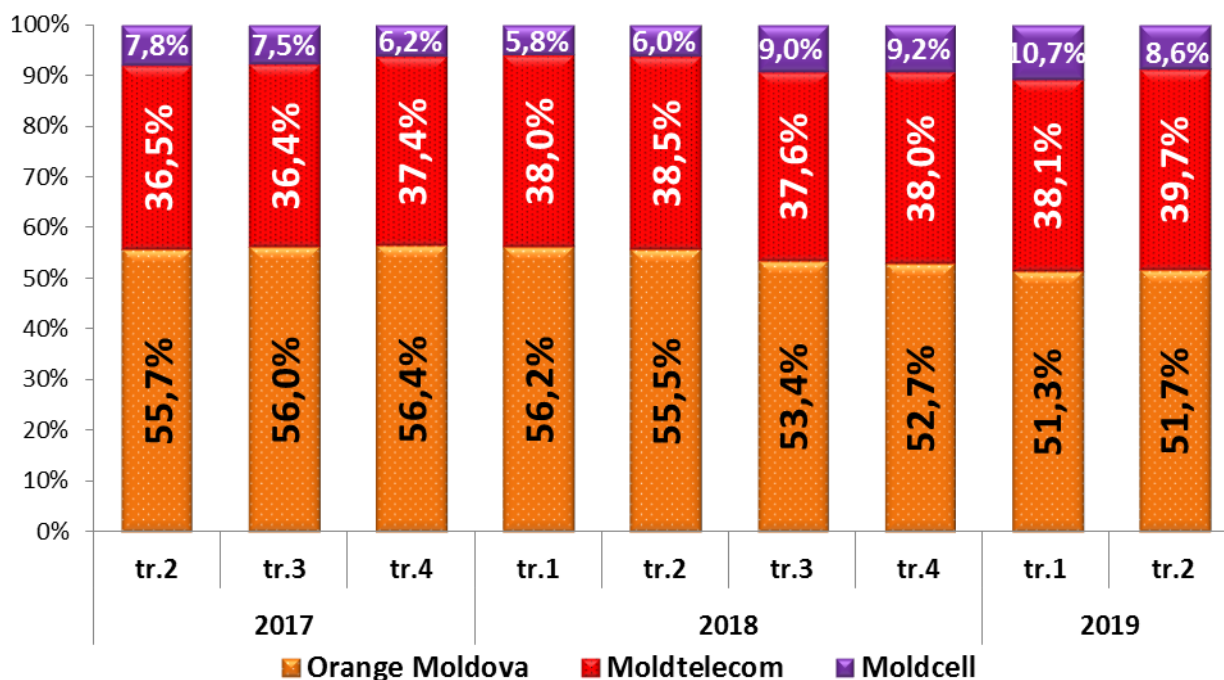

Figura 16. Evoluția cotelor de piață ale furnizorilor serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, în funcție de cifra de afaceri

Venitul mediu lunar per abonat (ARPU) al furnizorilor de acces la Internet mobil dedicat a constituit în mediu 82,4 lei. Cel mai mare ARPU - de 96,5 lei a fost înregistrat de către S.A. "Orange Moldova", S.A. "Moldtelecom" a avut un ARPU în valoare de 73,7 lei, iar S.A. "Moldcell" - de 62,3 lei (Figura 17).

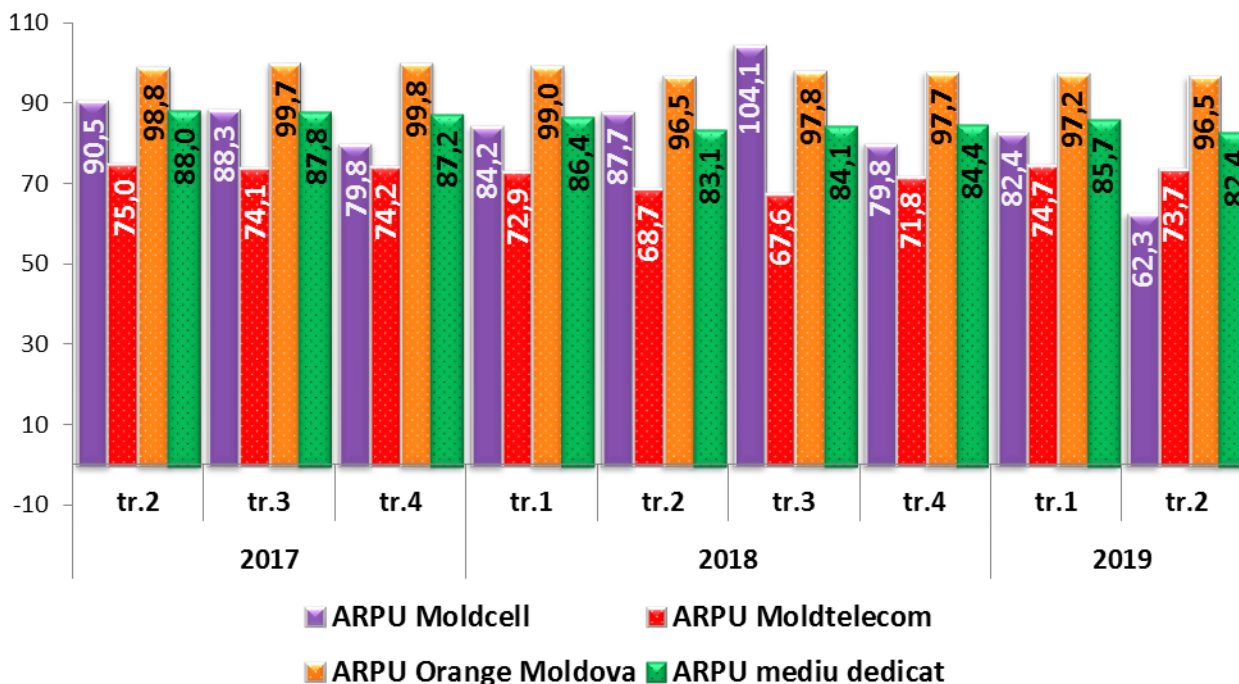

Figura 17. Evoluția venitului mediu lunar per abonat (ARPU) la serviciile de acces dedicat la Internet mobil (lei)

3.4 Abonați și rate de penetrare a serviciului de acces la Internet

În tr.2 2019, numărul abonaților la serviciul de acces la Internet fix a crescut, față de finele anului 2018, cu 3,3% și a însumat 643,6 mii, iar numărul utilizatorilor serviciului de acces la Internet la puncte mobile s-a majorat cu 4,2% și a constituit circa 2,3 mil. Analiza creșterii numărului de conexiuni fixe și mobile în valori absolute arată că, timp de 6 luni numărul utilizatorilor serviciului de acces la Internet la puncte mobile a sporit cu 90,8 mii, iar numărul abonaților la serviciul de acces la Internet fix - cu 20,4 mii.

Comparativ cu sfârșitul anului 2018, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet la puncte fixe, raportată la 100 locuitori, a alcătuit 24% (în creștere cu 1,2 p.p.), iar a serviciilor de acces la Internet la puncte mobile – 84,2% (în creștere cu 4,8 p.p.). În același timp, rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil dedicat a fost de 8,8%.

Tabel nr. 5 Abonații la serviciile de acces la Internet la puncte fixe și mobile

	tr.2 2018	tr.3 2018	tr.4 2018	tr.1 2019	tr.2 2019
1. Acces la Internet în bandă largă la puncte fixe	598 065	608 390	623 135	632 497	643 565
2. Acces la Internet în puncte mobile:	2 035 937	2 212 704	2 168 174	2 140 636	2 258 992
<i>2.1. inclusiv abonați la serviciile de acces la Internet mobil dedicat</i>	240 213	247 390	241 439	241 845	235 430
<i>2.2. inclusiv utilizatori de acces la Internet mobil prin intermediul smartphone</i>	1 795 724	1 965 314	1 926 735	1 898 791	2 023 562
1. Penetrare acces Internet la puncte fixe	21,9%	22,3%	22,8%	23,6%	24,0%
2. Penetrare acces Internet la puncte mobile	74,6%	81,0%	79,4%	79,8%	84,2%
2.1. inclusiv penetrare acces Internet mobil dedicat	8,8%	9,1%	8,8%	9,0%	8,8%

3.5 Abonați, rate de penetrare și tehnologii de acces la Internet la puncte fixe

În perioada de raportare, numărul total al abonaților la serviciile de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe a crescut, față de tr.4 2018, cu 3,3 % și a ajuns la 643,6 mii (Figura 18). Abonații la serviciile de acces în bandă largă la puncte fixe conectați prin alte tehnologii a scăzut, față de tr.4 2018, cu 21,9% și a ajuns la 1,9 mii.

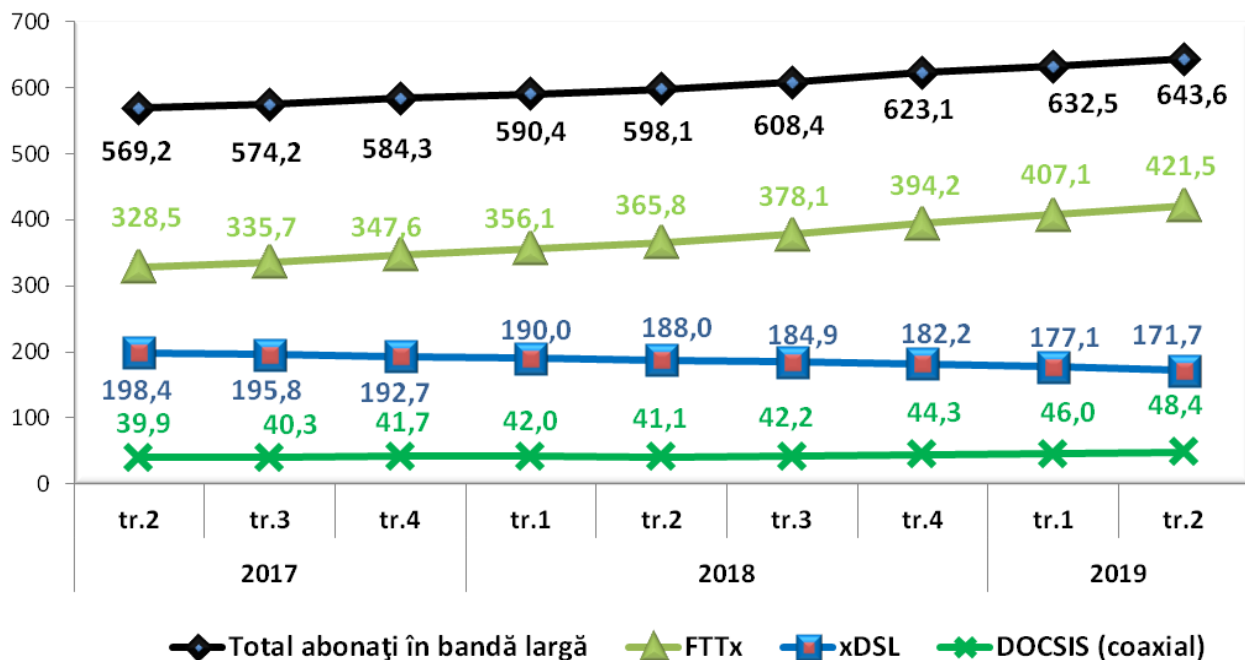

Figura 18. Evoluția abonaților în bandă largă în funcție de tehnologia de acces (mii)

În funcție de tehnologia de acces, 65,5% din numărul abonaților la serviciile de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe sunt conectați la rețea prin FTTx, 26,7% - xDSL, 7,5% - prin cablu coaxial (DOCSIS) și 0,3% - prin alte tehnologii.

În trimestrul de referință, rata de penetrare a serviciilor de acces în bandă largă la puncte fixe, raportată la 100 de locuitori, s-a majorat față de tr.4 2018, cu 1,2 p.p. și a constituit 24% (Figura 19).

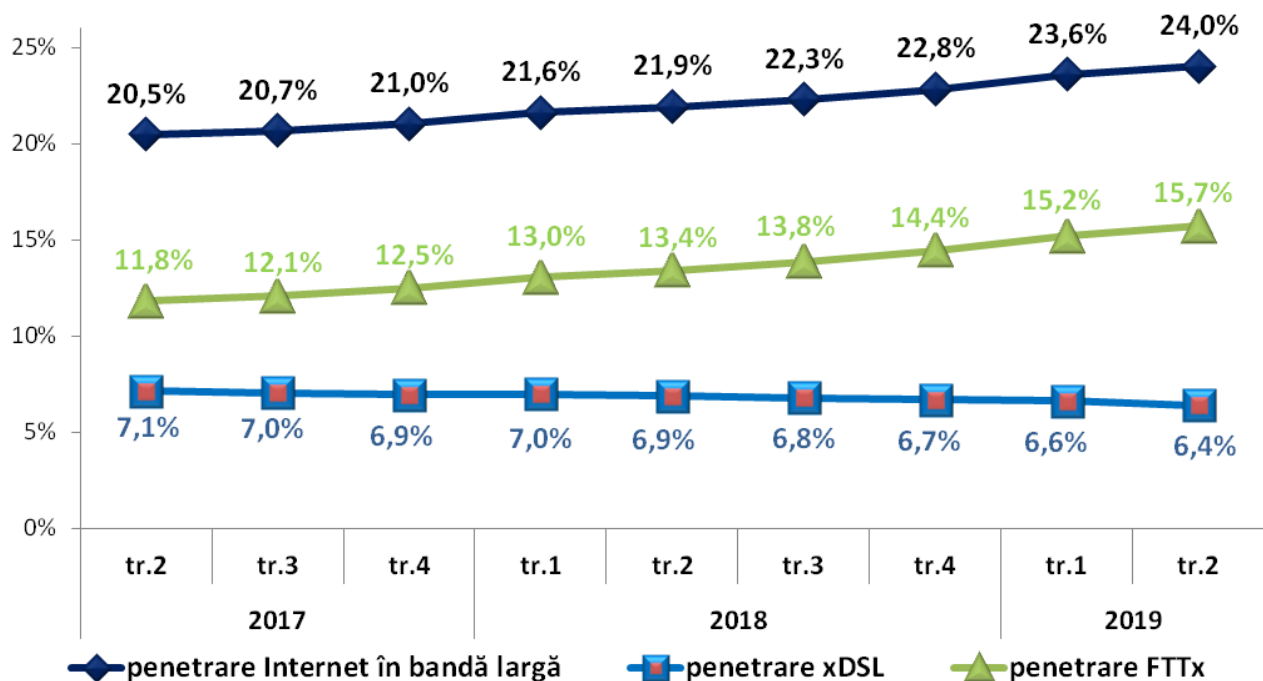

Figura 19. Evoluția ratelor de penetrare

Cota de piață a S.A. "Moldtelecom", în funcție de numărul de abonați a scăzut față de tr.4 2018, cu 1,3 p.p. – constituind 61,1%. Cota de piață a S.R.L. "Starnet Soluții" a fost de 22,1%, cota de piață a S.A. "Orange Moldova" 5,2%, iar a altor operatori – a fost de circa 11,6% (Figura 20).

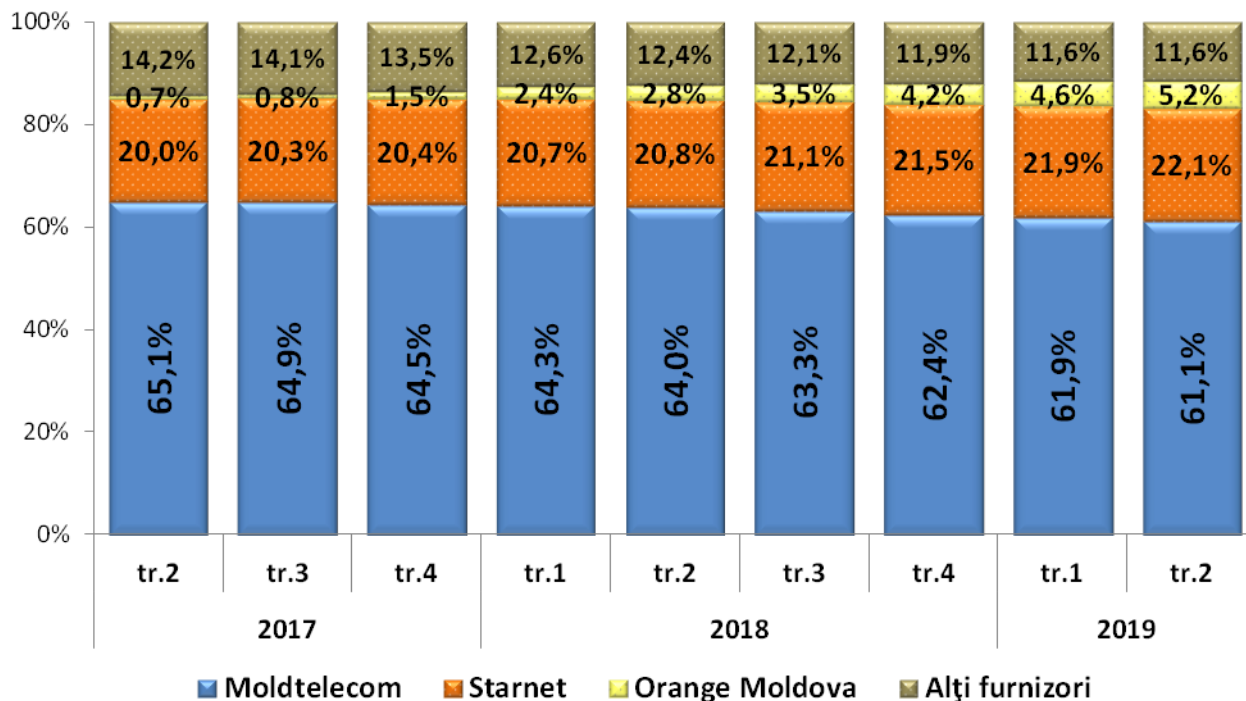

Figura 20. Cotele de piață ale furnizorilor, în funcție de numărul de abonați

Din cei circa 171,7 mii de abonați la serviciile de acces la Internet în bandă largă furnizate prin tehnologiile xDSL, 171,5 mii erau conectați la rețeaua S.A. "Moldtelecom" și circa 0,2 mii abonați – la rețelele celorlalți furnizori (Figura 21).

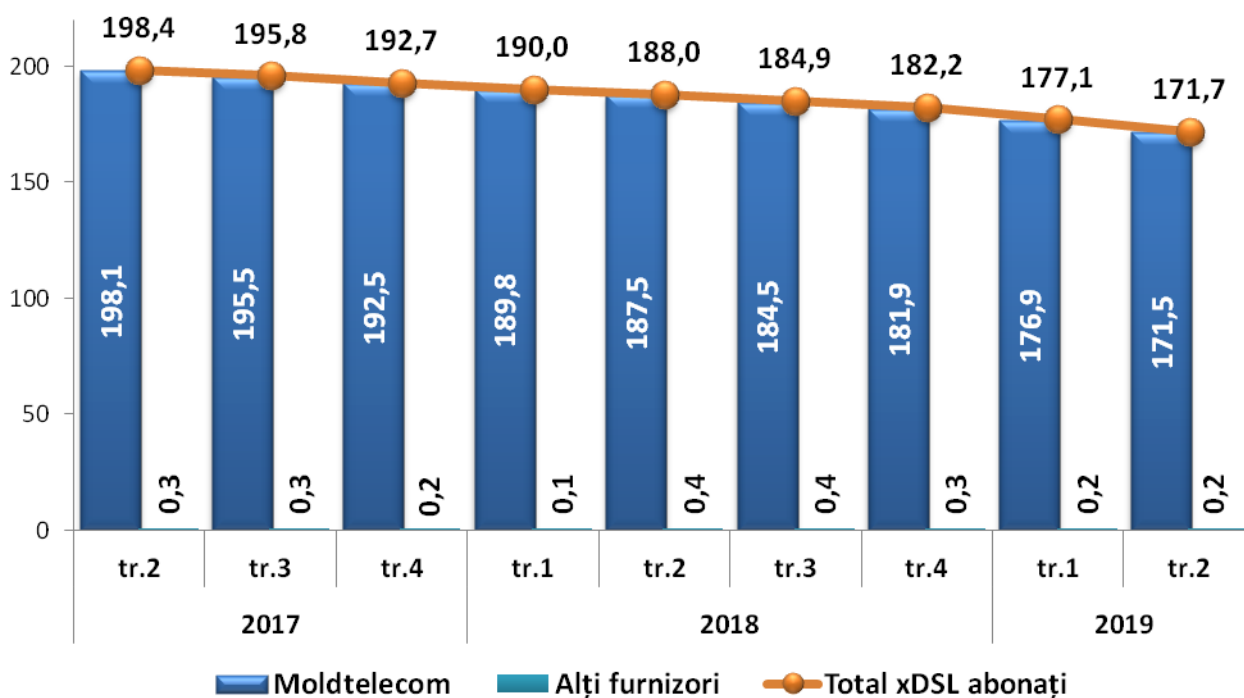

Figura 21. Evoluția nr. de abonați la serviciile de Internet în bandă largă prin xDSL (mii)

În același timp, din cei circa 421,5 mii de abonați la Internet prin tehnologia FTTx - 221,9 mii erau abonați ai S.A. "Moldtelecom", 142,4 mii erau clienții S.R.L. "Starnet Soluții" și 57,2 mii – ai celorlalți furnizori care activează pe acest segment de piață (Figura 22).

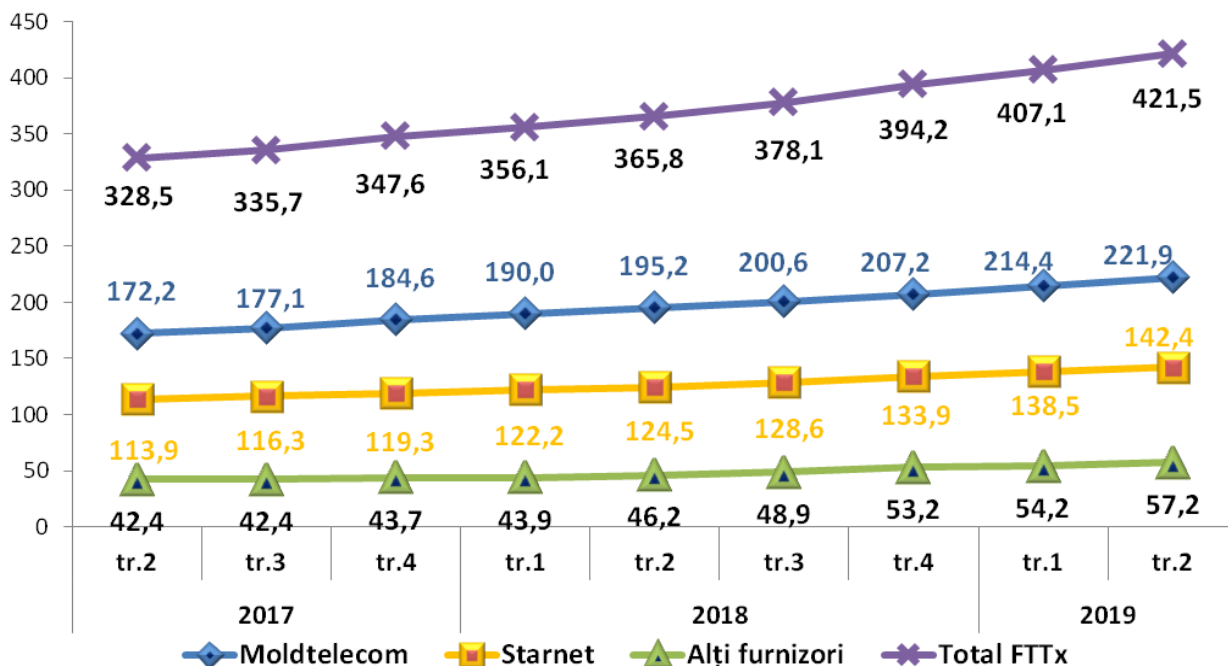

Figura 22. Evoluția nr. de abonați la serviciile de Internet în bandă largă prin FTTx (mii)

3.6 Abonați și ratele de penetrare ale serviciului de acces la Internet la puncte mobile

În tr.2 2019, din numărul total de utilizatori ai serviciilor de acces la Internet la puncte mobile – numărul utilizatorilor de Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor (utilizatori voce) a constituit circa 2 mil. și a înregistrat o creștere de 5%, față de finele anului 2018 (Figura 23).

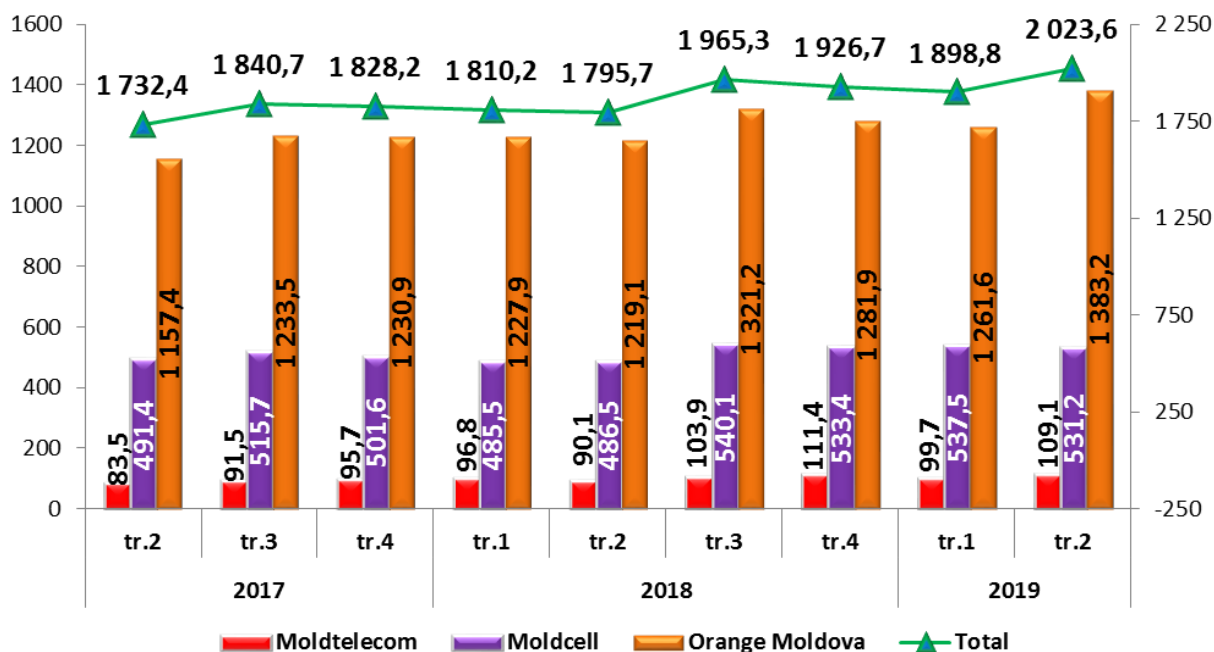

Figura 23. Evoluția numărului de utilizatori, care au utilizat Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor, (mii)

În perioada de referință, numărul total de utilizatori de acces la Internet mobil dedicat a constituit 328 mii abonați, dintre care 235,4 mii sunt abonații activi, înregistrând o scădere de 2,5%, față de finele anului 2018 (Figura 24).

Din numărul total de abonați, 303 mii alcătuiesc persoanele fizice și 25,1 mii sunt persoane juridice (agenți economici).

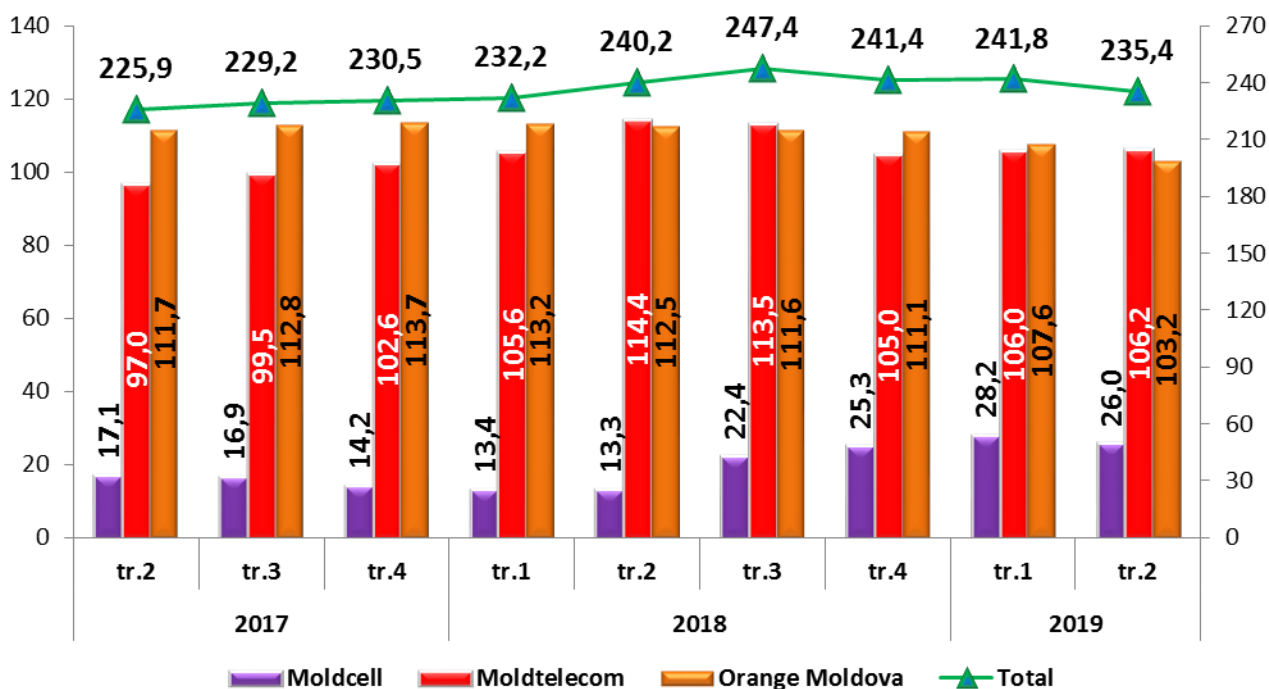

Figura 24. Evoluția numărului de utilizatori de acces la Internet mobil dedicat (mii)

Conform situației la 30.06.2019, cota de piață deținută de S.A. "Moldtelecom" pe piața serviciilor de acces la Internet mobil dedicat, în funcție de numărul de utilizatori a fost de 45%, S.A."Orange Moldova" deținea o cotă de 44%, iar S.A. "Moldcell" – de 11%.

Rata de penetrare a acestor servicii, raportată la 100 de locuitori, a fost de aproximativ 8,8% (Figura 25).

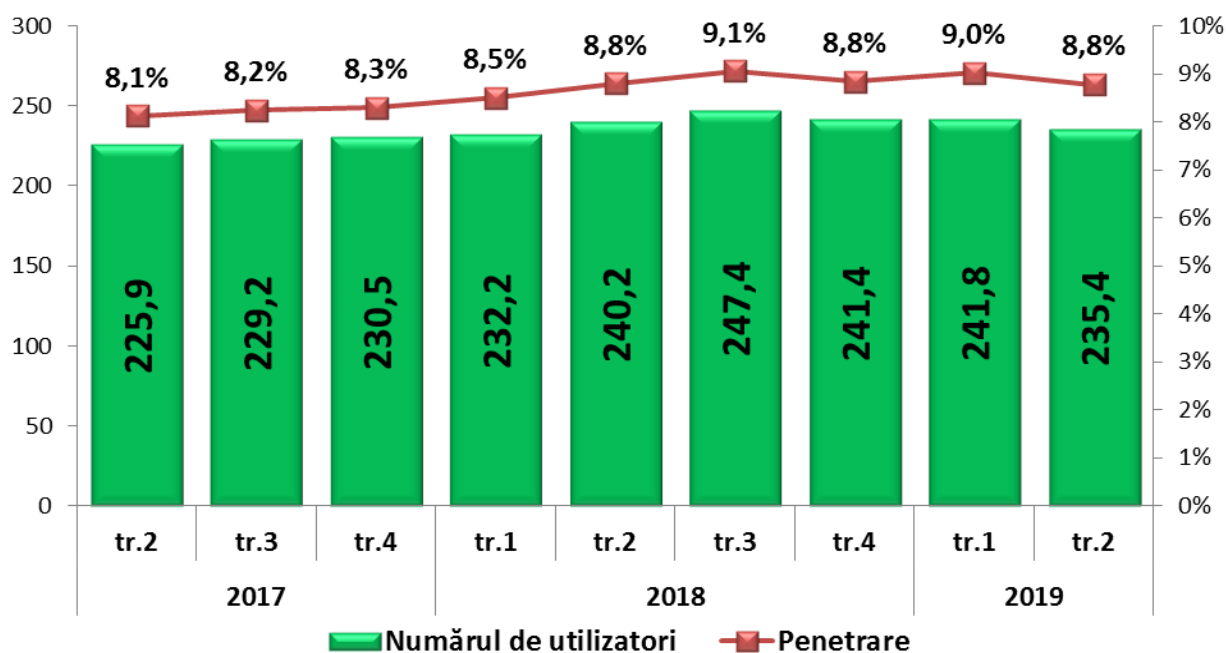

Figura 25. Numărul utilizatorilor de acces la Internet mobil dedicat (mii) și ratele de penetrare

Tabel 6. Structura pieței în funcție de numărul de utilizatori ai serviciilor 4G

	tr2, 2018	tr3, 2018	tr4, 2018	tr1, 2019	tr2, 2019
Utilizatori de acces la Internet mobil dedicat					
S.A. "Moldcell"	1 760	5 105	7 406	6 646	6 326
S.A. "Moldtelecom"	8 016	8 859	10 109	10 834	27 118
S.A. "Orange Moldova"	62 754	63 615	63 967	62 057	60 809
Total, utilizatori acces dedicat la Internet mobil	72 530	77 579	81 482	79 537	94 253
Utilizatori de acces la Internet mobil prin intermediul smartphone-urilor					
S.A. "Moldcell"	156 882	228 388	266 328	279 608	311 289
S.A. "Moldtelecom"	6 451	7 392	8 500	11 058	37 704
S.A. "Orange Moldova"	550 089	653 756	663 495	688 846	900 652
Total, utilizatori de acces Internet la puncte mobile prin intermediul smartphone-urilor	713 422	889 536	938 323	979 512	1 249 645
Total, utilizatori 4G	785 952	967 115	1 019 805	1 059 049	1 343 898

Conform datelor statistice, în tr.2 2019, volumul total al traficului generat de utilizatorii de Internet mobil a constituit 24 282 TB, din care utilizatorii de Internet mobil prin intermediul smartphone-ului (utilizatori voce) au generat un trafic de 12 132 TB, în creștere de 54,9%, față de perioada similară a anului 2018, iar utilizatorii de Internet mobil dedicat au generat un trafic de circa 12 150 TB, ceea ce a constituit o creștere de 8,7%.

În perioada de referință, un utilizator care a accesat Internet mobil prin intermediul smartphone-ului a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de 2,1 GB, în creștere cu 42,2%,

iar un utilizator care a accesat Internet mobil dedicat a generat în mediu un trafic lunar (AUPU) de 17 GB, în creștere cu 7,6%, față de tr.2 2018.

Tabel 7. Structura traficului generat de utilizatorii de Internet mobil și traficul mediu lunar (AUPU)

		tr2, 2018	tr3, 2018	tr4, 2018	tr1, 2019	tr2, 2019
Trafic, generat de utilizatorii de acces la Internet mobil dedicat, (GB)						
S.A. "Moldcell"	trafic	546 060	612 329	742 629	755 435	747 439
	AUPU	13,6	11,5	10,4	9,4	9,2
S.A. "Moldtelecom"	trafic	6 390 104	6 451 477	7 643 578	7 865 718	7 011 024
	AUPU	19,4	18,9	23,3	24,8	22,0
S.A. "Orange Moldova"	trafic	4 236 934	4 409 917	4 857 206	4 840 248	4 391 928
	AUPU	12,5	13,1	14,5	14,8	13,9
Total,trafic generat utilizator de acces la Internet mobil dedicat, GB		11 173 098	11 473 723	13 243 412	13 461 401	12 150 392
Trafic, generat de utilizatorii de acces la Internet mobil prin intermediul smarthopne, (GB)						
S.A. "Moldcell"	trafic	2 727 984	3 137 163	3 441 203	3 540 828	4 234 651
	AUPU	1,9	2,0	2,1	2,2	2,6
S.A. "Moldtelecom"	trafic	458 739	486 774	551 507	588 333	679 914
	AUPU	1,6	1,7	1,7	1,9	2,2
S.A. "Orange Moldova"	trafic	4 644 925	5 406 944	6 014 985	6 128 436	7 217 918
	AUPU	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8
Total, trafic generat de utilizatorii de Internet mobil prin intermediul smarthopne-urilor, GB		7 831 648	9 030 880	10 007 695	10 257 598	12 132 483
Total, traficului generat de utilizatorii de acces la Internet în puncte mobile, GB		19 004 746	20 504 603	23 251 107	23 718 999	24 282 875

3.7 Servicii prin intermediul tehnologiei de la Mașină-la-Mașină, sau M2M.

În trimestrul de referință, venitul din furnizarea serviciilor M2M s-a majorat cu 13,7%, față de perioada similară a anului trecut, și a constituit circa 3 mil. lei (Figura 26).

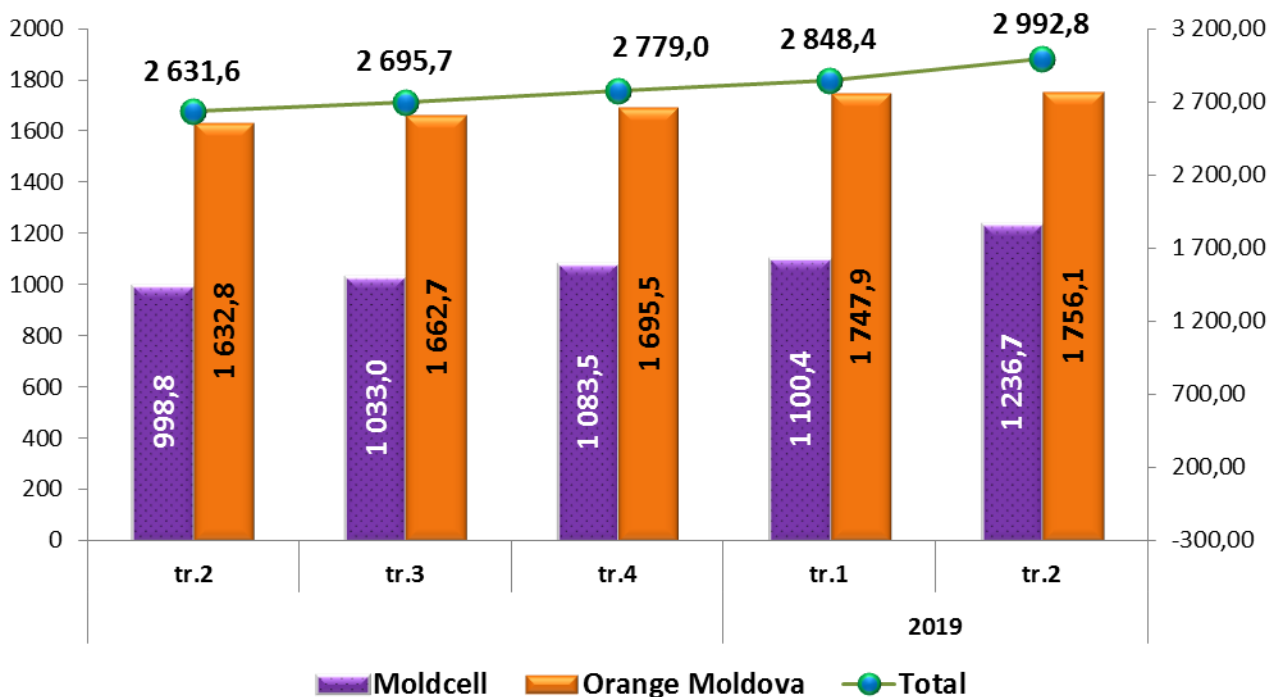

Figura 26. Evoluția veniturii obținut din furnizarea serviciilor M2M (mii)

În tr. 2 2019, numărul de utilizatori care au beneficiat de serviciile M2M a înregistrat o creștere de 2,4%, față de finele anului 2018, și a constituit circa 40,3 mii abonați.

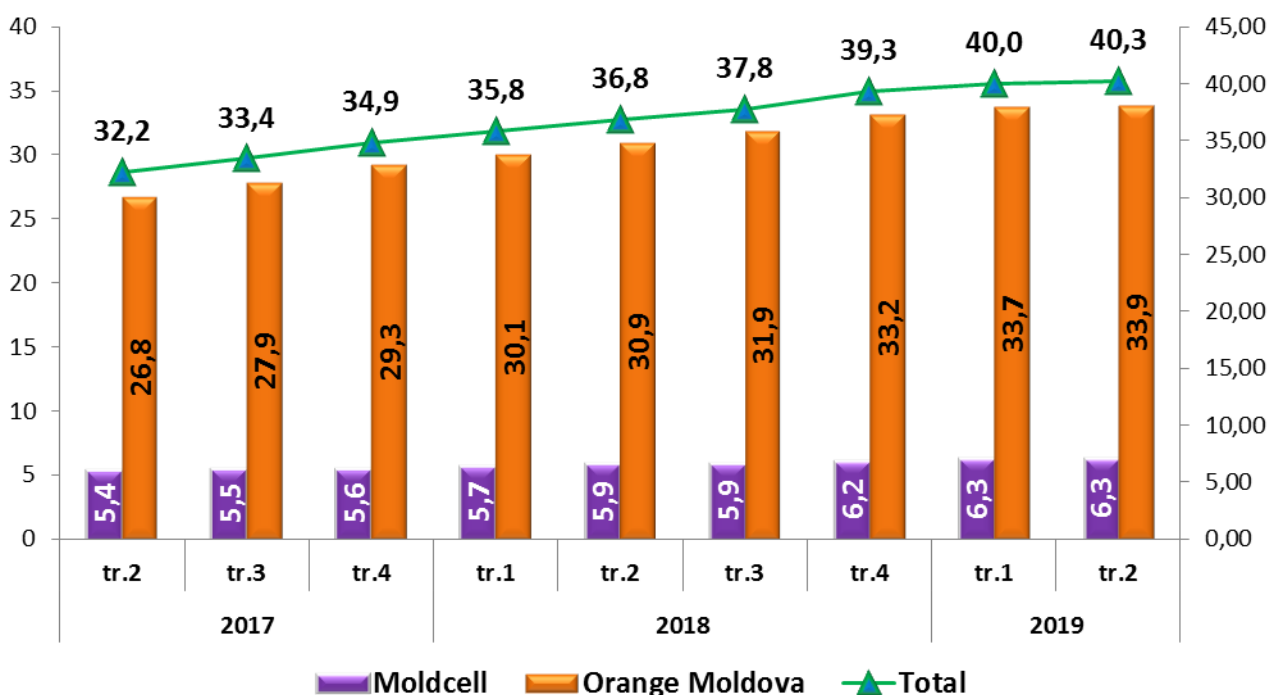

Figura 27. Evoluția abonaților, care au utilizat serviciile M2M (mii)

4. Retransmisia programelor audiovizuale

4.1 Date generale. Dinamica pieței

În trimestrul de referință, volumul total al veniturilor din furnizarea acestor servicii a alcătuit 41,2 mil. lei. (Figura 28).

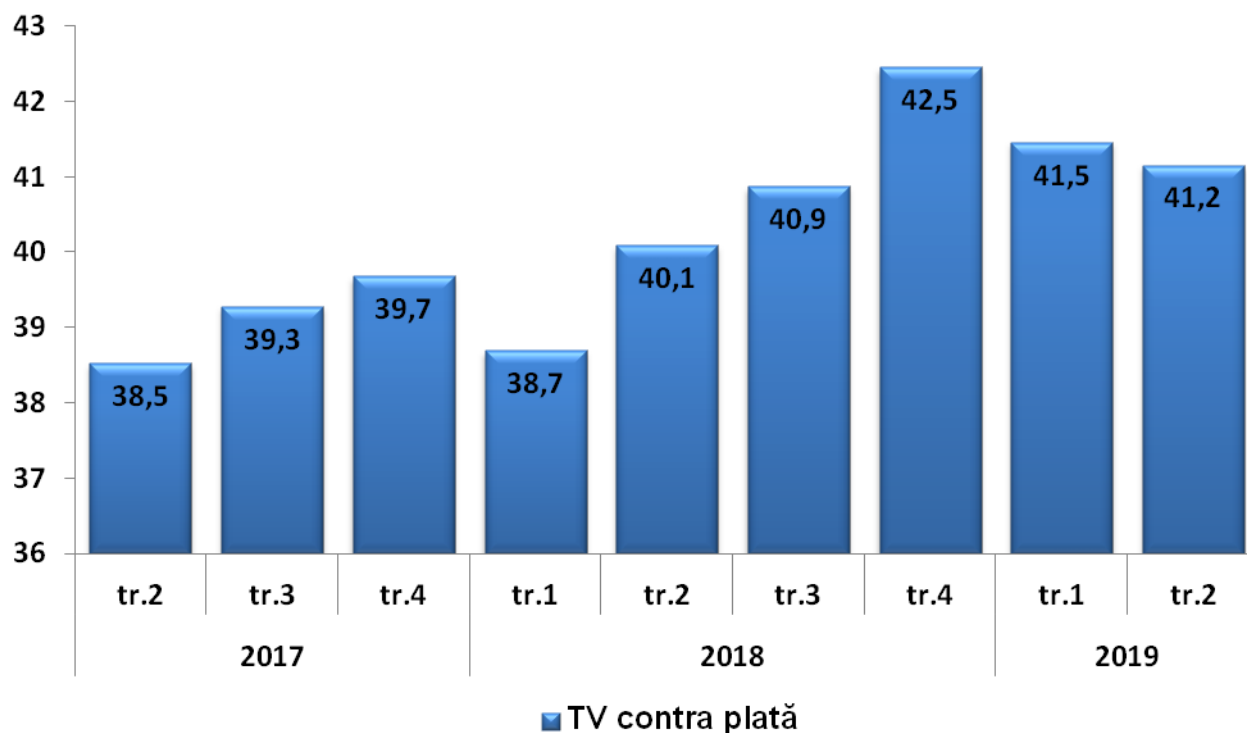

Figura 28. Evoluția veniturilor înregistrate pe piața serviciilor de retransmisie a programelor audiovizuale (mil. lei)

În perioada de raport, venitul mediu lunar per utilizator (ARPU) al furnizorilor de servicii TV contra plată a constituit în mediu 40,8 lei, în scădere cu -1,2%. S.R.L. „Sun Communications” a înregistrat un ARPU de 38,6 lei, S.A. „Moldtelecom” – de 71,3 lei, iar S.R.L. „TV-Box” – de 21,9 lei (Figura 29).

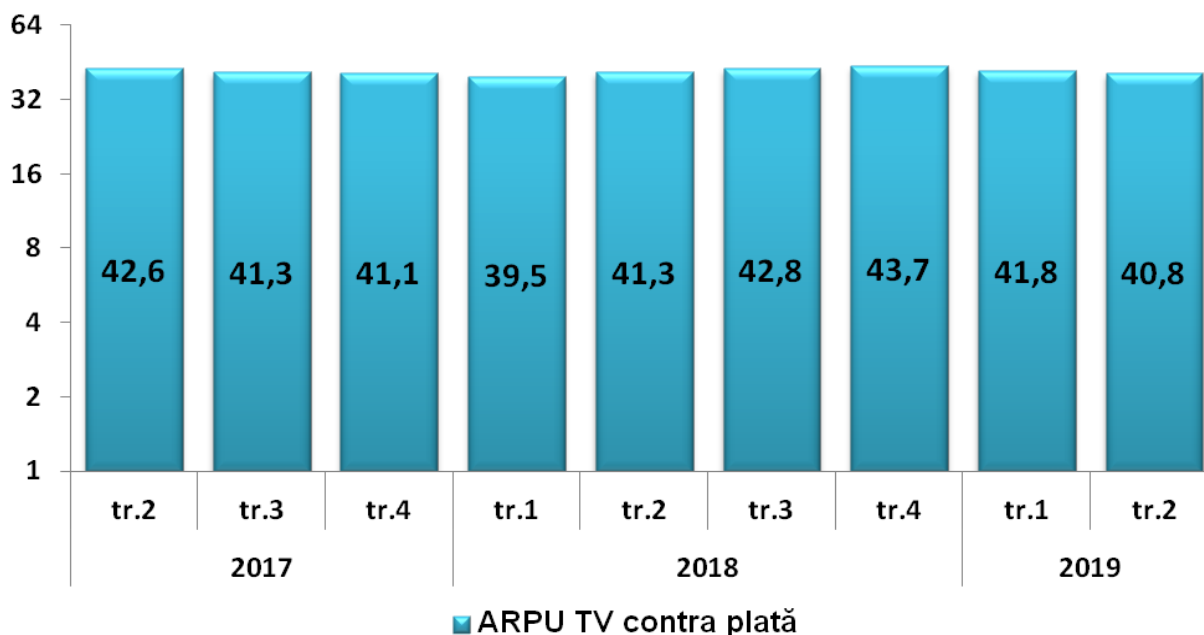

Figura 29. Evoluția venitului mediu lunar per utilizator ARPU (lei)

În perioada de referință, cele mai importante cote pe piața serviciilor TV contra plată, în funcție de cifra de afaceri, au fost deținute de S.A."Moldtelecom" – 35,6%, S.R.L."Sun Communications"– 15,9%, S.R.L."TV-Box"– 15,2%, iar cota celorlalți furnizori a constituit 33,3% (Figura 30).

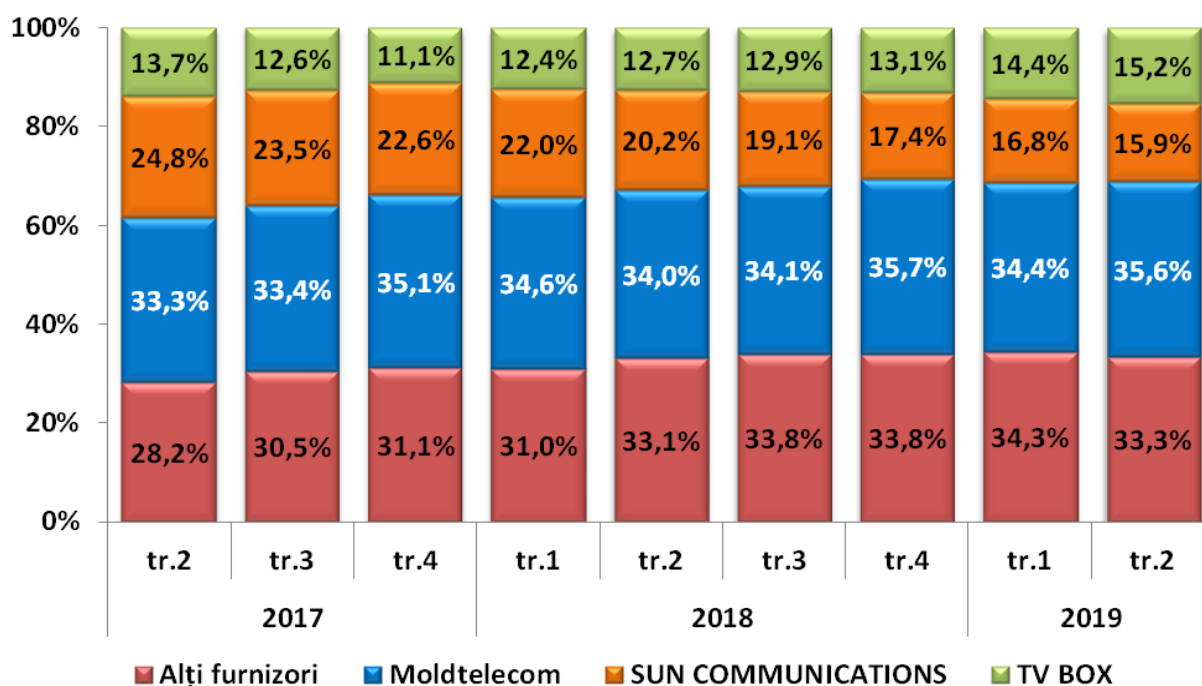

Figura 30. Evoluția structurii pieței serviciilor TV contra plată, în funcție de cifra de afaceri

4.2 Abonați și penetrare

În tr.2 2019, numărul abonaților la serviciile TV contra plată a totalizat 339,9 mii, iar rata de penetrare a acestor servicii, raportată la 100 de gospodării, a alcătuit 36,8% (Figura 31).

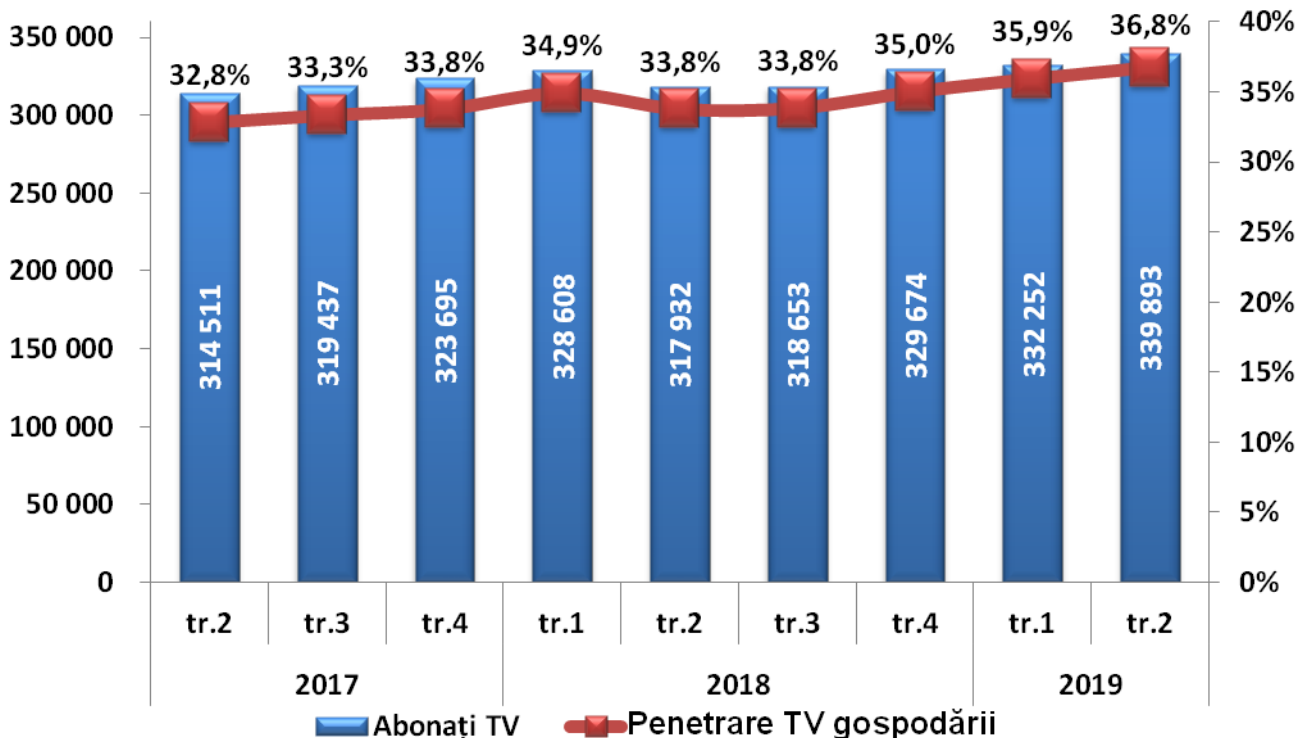

Figura 31. Numărul de abonați și ratele de penetrare a serviciilor TV contra plată

Astfel, numărul utilizatorilor la serviciile TV contra plată a S.R.L. "Sun Communications" a constituit 54,4 mii, a S.R.L. "TV BOX" – 98,7 mii, iar a S.A. "Moldtelecom" – a constituit 68,8 mii de utilizatori (Figura 32).

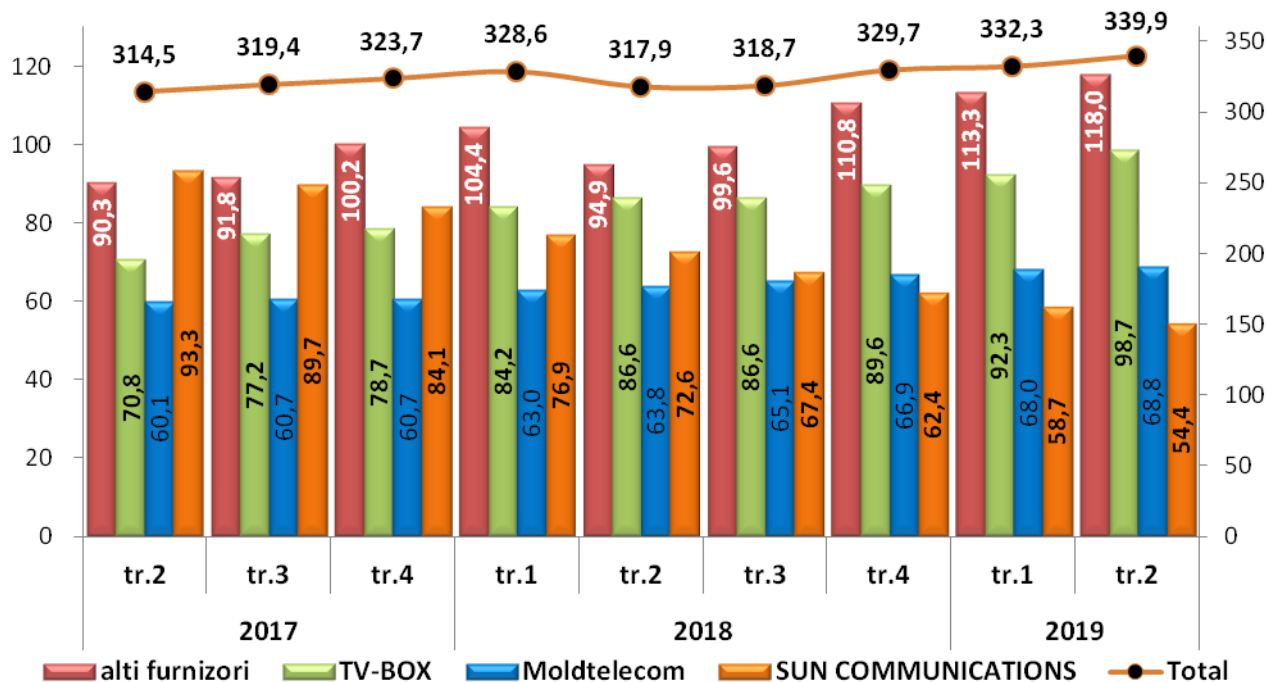

Figura 32. Evoluția numărului de abonați la serviciile TV contra plată (mii)

Din numărul total de abonați la serviciile TV contra plată, în funcție de tehnologia de recepție, 168,4 mii (49,5%) sunt abonați ai rețelelor TV prin cablu, 171,2 mii (50,4%) - la serviciile IPTV, iar 280 abonați prin tehnologia MMDS (0,1%).

În perioada de raportare, numărul utilizatorilor cu acces la conținut TV în format digital a însumat 257,9 mii, iar al celor care recepționează doar semnal TV în format analogic – a alcătuit 129,4 mii. Cota abonaților la serviciile TV contra plată în format analogic a constituit 33,4%, iar a utilizatorilor TV în format digital – de 66,6%.

Majoritatea absolută a abonaților care recepționează semnalul TV în format digital sunt abonați ai serviciilor IPTV și TV digital prin cablu coaxial. Cota abonaților la serviciile IPTV este de 66,4%, TV digital prin cablu coaxial - 33,5%, iar abonații prin tehnologia MMDS - 0,1%.

Cea mai mare cotă de piață, în funcție de numărul de abonați la serviciile TV contra plată, de 29% a fost deținută de S.R.L. "TV-Box". S.R.L. "Sun Communications" a deținut o cotă de piață de 16%, iar S.A. "Moldtelecom" – de 20,2% (Figura 29). Restul furnizorilor însumează o cotă de 34,7% (Figura 33).

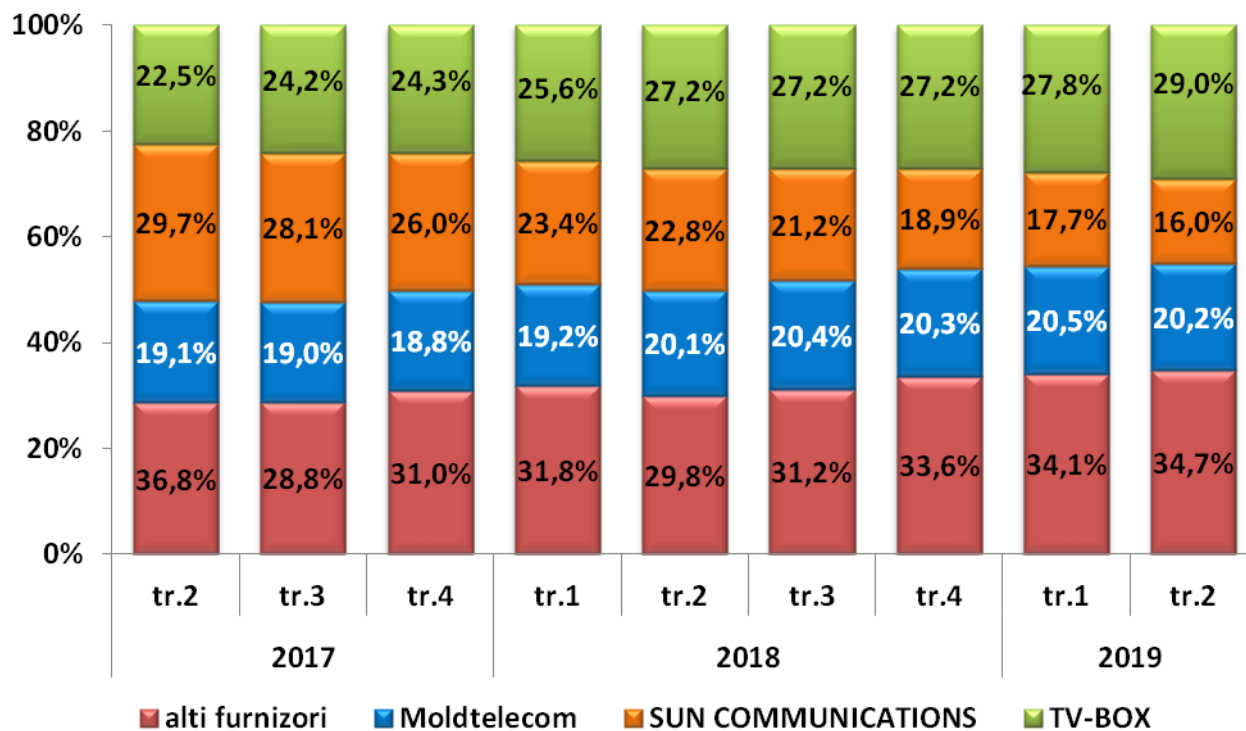

Figura 33. Structura pieței serviciilor TV contra plată, în funcție de numărul de utilizatori

5. Top 20 furnizori

Tabel 8. Furnizori de acces la Internet fix în bandă largă (după nr. de abonați)

	Furnizor	Venit, mii lei	ARPU, lei	Abonați	Viteza de acces					Tehnologii			
					până la 2 Mbps	2 - 10 Mbps	10 - 30 Mbps	30 - 100 Mbps	peste 100 Mbps	FTTx	xDSL	DOCSIS	Alte tehn.
1.	Adinet-Com	636,6	169,0	1 253	0	0	0	1 253	0	1 253	0	0	0
2.	Airstream	587,4	222,8	824	0	0	210	614	0	824	0	0	0
3.	Andridan Impex	345,2	103,3	1 122	0	0	0	0	1 122	1 122	0	0	0
4.	Arax-Impex	6 660,3	128,8	17 314	1 711	495	3 143	11 901	64	16 849	72	0	393
5.	Click-com	1 671,6	277,7	2 315	0	0	0	0	2 315	2 315	0	0	0
6.	Danis	1 071,4	152,3	2 281	0	0	13	2 235	33	2 281	0	0	0
7.	ELECHSERVICE-GRUP	393,0	124,0	1 053	0	0	1 053	0	0	1 053	0	0	0
8.	Inet Tehno	619,3	216,3	966	0	0	0	0	966	966	0	0	0
9.	Larom TV	532,1	139,3	1 276	0	0	0	1 273	3	1 276	0	0	0
10.	Metical	2 759,6	152,1	6 084	0	52	851	4 282	899	6 084	0	0	0
11.	Moldtelecom	212 861,9	180,8	393 457	15 436	5 166	160 082	212 659	114	221 919	171 538	0	0
12.	NETSAT DV	295,7	120,0	824	0	0	444	380	0	175	0	0	649
13.	Orange Moldova	18 024,9	191,8	33 331	1	49	157	88	33 036	4 981	1	28 184	165
14.	Satelit Vizual	328,5	120,3	916	0	0	0	913	3	0	0	916	0
15.	Scortel	717,5	122,7	1 959	0	0	0	1 959	0	1 959	0	0	0
16.	Starnet Soluții	73 712,2	175,0	142 369	14	77	4 039	101 419	36 820	142 368	1	0	0
17.	Studio AN-TV	290,9	80,8	1 200	0	0	0	1 200	0	1 200	0	0	0
18.	Sun communications	6 993,9	130,6	16 766	0	4	9 545	4 300	2 917	18	1	16 747	0
19.	Tele-Luci	308,5	117,0	883	85	229	352	217	0	0	0	883	0
20.	TERINIS-PLUS	251,6	89,9	960	0	0	0	960	0	960	0	0	0

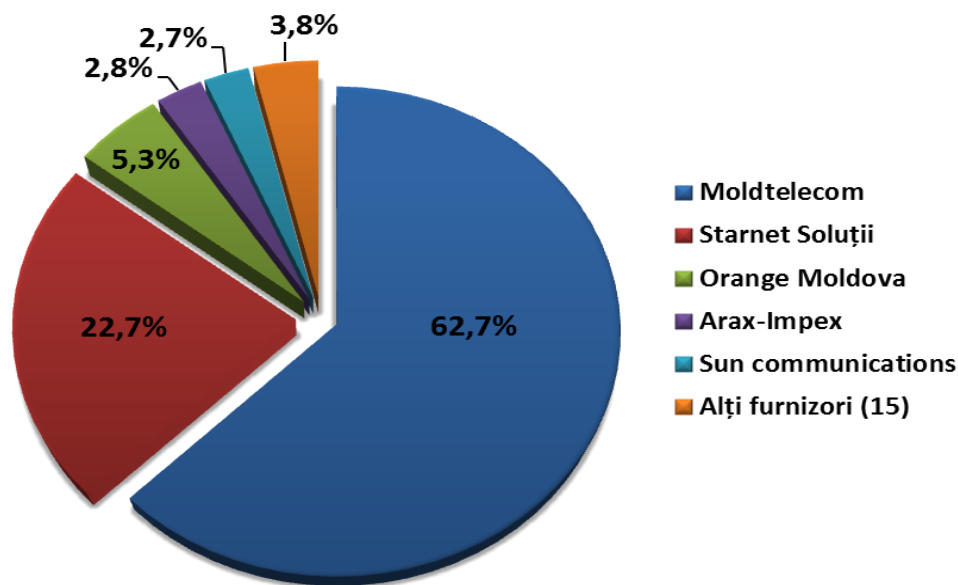
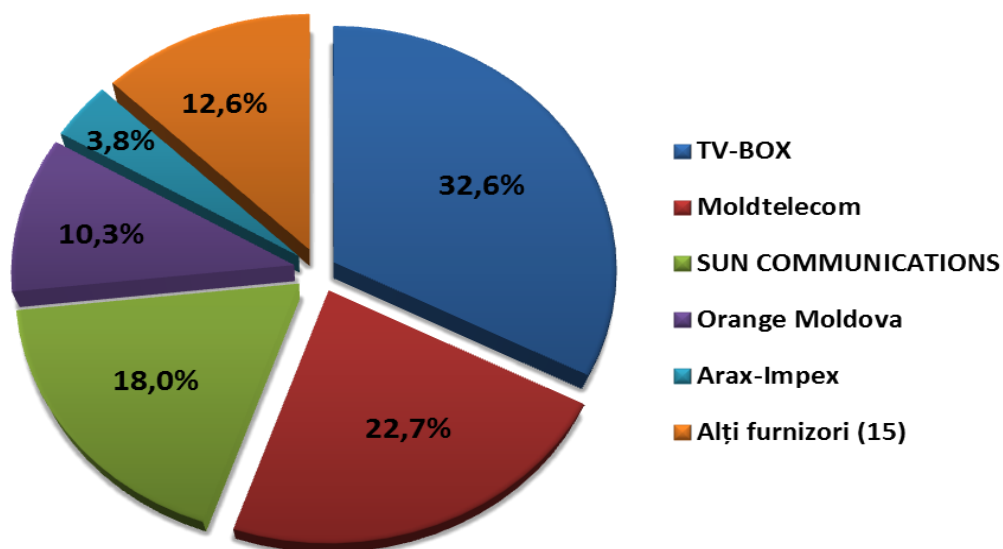

Figura 34. Cotele de piață ale furnizorilor (Top 20) serviciului de acces la Internet fix, după numărul de abonați.

Tabel 9. Furnizori de servicii TV contra plată (după nr. de abonați)

	Furnizor	Venit, mii lei	ARPU, lei	Abonați	Tehnologii			
					Analog	Analog și digital	Digital	IP-TV
1.	Arax-Impex	2520,3	73,1	11 438			7 168	4 270
2.	Arsaco	189,3	52,0	1 226	1 226			
3.	Betacom TV	260,9	42,7	2 010	2 010			
4.	CTC ALFA	515,5	58,4	2 940	2 874		66	
5.	ELECHSERVICE-GRUP	626,5	44,1	5 237		5 237		
6.	ELECTRONSERVICE	458,3	56,6	2 700	2 700			
7.	LAROM TV	329,1	36,5	2 997	2 475		522	
8.	Moldtelecom	14631,6	71,3	68 801				68 801
9.	NETSAT DV	418,0	47,3	2 912	2 469	443		
10.	Orange Moldova	1094,0	12,6	31 261			31 261	
11.	PRIMANET	73,7	20,0	1 248		1 248		
12.	REBDACONS	268,7	66,7	1 330	1 330			
13.	SATELIT VIZUAL	914,1	46,5	6 489	5 573	916		
14.	SCORTEL	124,4	34,1	1 218	235			983
15.	Studio AN-TV	193,9	31,0	2 085		2 085		
16.	SUN COMMUNICATIONS	6558,6	38,6	54 396	29 214	25 182		
17.	TELE-LUCI	141,6	28,5	1 658	1 456	202		
18.	TV-BOX	6265,3	21,9	98 711	2 572			96 139
19.	TV-NET	342,3	56,7	2 017		2 017		
20.	VERTAMAR	247,6	36,7	2 205	2 205			

Figura 35. Cotele de piață ale furnizorilor (Top 20) de servicii TV contra plată, după numărul de abonați.